

SISÄLLYSLUETTELO

Tekninen lautakunta pöytäkirja 13.01.2021

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta	4
3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat	5
4 § Kuntalain 92 §:n ottomenettelyä varten saapuneet päätökset	6
5 § Design manual – Vantaan ratikkakatuja materiaalit ja kalusteet / HW	10
- Design manual - Vantaan ratikkakatuja materiaalit ja kalusteet (II)	12
6 § Kotihoidon pysäköintitunnuksen soveltamisohje / HW	69
- Luonnos kotihoidon pysäköintitunnuksien soveltamisohjeesta	72
7 § Option käyttöönotto hankinnassa Rakennustekniset urheilu- ja viheraluerakennustyöt / HW	74
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus Tekniselle lautakunnalle	76
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	77
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	78
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	79
Muutoksenhakuohje 5. Valitus katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelmaa koskevassa asiassa	84
Muutoksenhakuohje 6 Valitus postilaatikon paikkaa koskevassa asiassa	85

Teknisen lautakunnan kokous

Aika 13.1.2021 klo 17.00 - 19.00

Paikka Kielotie 28, kokoussuone 447, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Lehmuskallio Paula, puheenjohtaja	x	Merjola-Repo Nina	
Kostilainen Anniina, varapuheenjohtaja	x (etäyhteys)	Happonen Matti	
Auvinen Timo	x (etäyhteys)	Aidanjuuri-Niemi Tanja	
Eskelinen Jarno	x (etäyhteys)	Antila Paavo	
Järveläinen Anu Pia	x (etäyhteys)	Kyröläinen Markku	
Kasonen Mika	x (etäyhteys)	Ahopelto Sauli	
Koskelin Kia	-	Mäkinen Virpi	x (etäyhteys)
Bruun Susanna	x (etäyhteys)	Päivinen Tiina	
Lopperi Kari	x (etäyhteys)	Tuppurainen Marko	
Pajunen Emmi	x (etäyhteys)	Laakso Sari	
Palmu Hannu	x (etäyhteys)	Kauppinen Kaisa	
Rautio Mika	-	Miettinen Markku	-
Siniketo-Pietilä Katja	-	Ropponen Anna	-
Kaupunginhallituksen edustaja		Kaupunginhallituksen varaedustaja	
Abdi Faysal	x (etäyhteys)	Norrena Vaula	
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Salpakari Antti	-	Salmi Anni	-
Muut osallistujat			Läsnä
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Westlin Henry, kaupungininsinööri		x	
Wallenius Pekka, tilakeskusjohtaja		x	
Hohti Jonna, talous- ja hallintojohtaja		-	
Hamari Milla, viestintäpäällikkö		x (etäyhteys)	
Ranto Jaakko, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä		x	
Elina Suonranta, hankejohtaja		x (etäyhteys) (klo 17.00-18.04, §:t 1-3)	

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Paula Lehmuskallio

Pöytäkirjanpitäjä Jaakko Ranto

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 15.1.2021, Kielotie 28, 01300 Vantaa

Anniina Kostilainen

Jarno Eskelinen

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 18.1.2021 Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Tekninen lautakunta 13.1.2021 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Todettiin.

2 §

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Tekninen lautakunta 13.1.2021 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita pöytäkirjan tarkastajiksi Rautio Mika ja Kostilainen Anniina (varalla Eskelinen Jarno ja Järveläinen Anu Pia)
- b) tarkastaa pöytäkirja viimeistään perjantaihin 15.1.2021 klo 12.00 mennessä.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita pöytäkirjan tarkastajiksi Kostilainen Anniina ja Eskelinen Jarno, ja
- b) tarkastaa pöytäkirja viimeistään perjantaihin 15.1.2021 klo 12.00 mennessä.

Tekninen lautakunta 13.1.2021 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi asiantuntijoiden / esittelijöiden selostukset sekä tiedotusasiat.

Käsittely:

Kuultiin seuraavat selostukset:

Asia 5 / Design manual - Vantaan ratikkakatuja materiaalit ja kalusteet / hankejohtaja Elina Suonranta

Vantaan ratikan vuorovaikutus- ja viestintäsuunnitelma / viestintäpäällikkö Milla Hamari

Akkukäyttöisten ratikoiden esiselvitys / kaupungininsinööri Henry Westlin

Toimitilojen piha-alueiden talvikunnossapidon tilanne / tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

4 §

Kuntalain 92 §:n ottomenettelyä varten saapuneet päätökset

Tekniselle lautakunnalle 22.12.2020 jälkeen julkaistut ottomenettelyä varten saapuneet päätökset.

Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä

§ 92/2020 Sanomalan koulutilojen kevythallin lunastaminen

Apulaiskaupunginjohtaja vs. Henry Westlin

§ 93/2020 Kaivokselan koulun osakorjauksen tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen

Talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti

§ 51/2020 Vuokrahyvitys / EA Ravintolat Oy

§ 52/2020 Vuokranhyvitys ajalle 1.11.-31.12.2020 / Myyrmäkihallin kioski

Tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius

§ 59/2020 Vierumäen koulun paviljonkirakennuksen urakoitsijan valinta

§ 60/2020 Itä-Hakkilan koulun muutostyöt, suunnitelmien hyväksyminen ja urakoitsijan valinta

Kaupungininsinööri Henry Westlin

§ 100/2020 Korukivenkallio, 23 Kivistö, puistosuunnitelman hyväksyminen

§ 101/2020 Onnenkivenpuisto, 23 Kivistö, puistosuunnitelman hyväksyminen

§ 102/2020 Kivistöntähti, 23 Kivistö, puistosuunnitelman hyväksyminen

§ 103/2020 Serpentiinikivenpuisto, 23 Kivistö, puistosuunnitelman hyväksyminen

§ 104/2020 Toteutussopimus Honkasuontien ja Rajatorpantien liittymäalueen toteuttamisesta.

§ 1/2021 Katujen ja puistojen palvelualueen julkisen käyttöomaisuuden (93) investointimäärärahojen tulojen ja menojen hyväksyjät

§ 2/2021 Ratikan palveluyksikön käyttösuunnitelman määrärahojen käytön hyväksyjät

Kaupungininsinööri vs. Jaakko Koivunurmi

§ 105/2020 Hankinta / Koronaviestintä kauppakeskusten mainostaululaitteissa

§ 106/2020 Hankinta / Koronaviestintä linja-autopysäkeillä

Toimitilapäällikkö Pasi Salo

§ 80/2020 Laitetilan vuokraus Telia Finland Oy:lle / Kaivokselan koulu

§ 81/2020 Pactosan T-500 WC -yksikön vuokraaminen osoitteeseen Luhtitien kääntöpaikalle Varistoon

§ 82/2020 Kombi wc -kontin vuokraaminen osoitteeseen Kuusijärventie 3 Vantaa

§ 83/2020 Tilojen vuokraus kirpputoritoimintaan Tuomelan koulusta / Rajatorpan Kirpputori Oy

§ 84/2020 Hankintapäätös radonmittaukset 2021-2022

§ 85/2020 Rakennuksen purku-urakka, Patotie 8, Vantaa

§ 86/2020 Kahden päiväkodin purku-urakoiden valvonta- ja turvallisuuskoordinaattoritehtävät

§ 87/2020 Kiint. 92-12-185- Pähkinärinteeseen koulu, Mantelikuja 4, Puistomuuntamin sijoitus

- § 88/2020 Neljän paviljonkipäiväkodin vuokrasopimusten irtisanomisaikataulusuunnitelma
§ 1/2021 Tilan vuokraus Tuomelan koulusta / Maria-Elina Koivula

Toimitilapäälikkö vs. Jari Mattila

- § 89/2020 Hankintamenettelyn keskeyttäminen: Vantaan kaupungin kiinteistöjen
jäähdytysjärjestelmien huolto- ja korjaustyöt 2021–2022

Päätökset, joita ei oikaisuvaatimusajan kuluessa ole otettu lautakunnan käsiteltäväksi:

Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä

- § 88/2020 Koy Hakucenterin osakesarjojen 5828-6121 ja 6122-6361 sekä Hakopolun Liikekiinteistöt
Oy:n osakesarjan 88226-102625 muuttunut kauppahinta
§ 89/2020 Vantaan ratikka, MAL-sopimuksen mukaisen valtionavun hakeminen 2020-2023

Talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti

- § 44/2020 Hyvityspäätös vuokramaksujen osalta ajalle 6.4.2020-4.11.2020/ 25184
§ 45/2020 Hyvityspäätös vuokra- ja vesimaksujen osalta / 25201
§ 46/2020 Tikkurilan Uimahallin kahvion tilavuokranhyvitys 30.11.2020 alkaen / Suomen Helmi Oy
§ 47/2020 Vuokran hyvitys ajalle 1.11-31.12.2020 /Myyrmäen jäähallin kahvio
§ 48/2020 Vuokrahyvitys/Myyrmäen urheilutalon kahvila/Jookri
§ 49/2020 Vuokranhyvitys / Tikkurilan kirjastotalon pienkahvio /Salosen Herkku Oy
§ 50/2020 Hylkäävä päätös vuokranhyvityshakemukseen / Tikkurilan Ykkösapteekki

Tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius

- § 56/2020 Kilterin koulun perusparannus, pääpiirustusten ja kustannusarvion hyväksyminen
§ 57/2020 Option käyttöönotto vuosille 2021 ja 2022 / Rakennusaikaisten LVIA-valvontatehtävien
puitesopimus
§ 58/2020 Hakunilan uimahallin 25-metrin altaan uusiminen, urakoitsijan valinta

Kaupungininsinööri Henry Westlin

- § 92/2020 Hankinta / Kiinteistökatselmuspalvelut
§ 93/2020 Hankinta / Kunnallistekniset louhinnat
§ 94/2020 Valtuutus / Yhteistoiminnallisen ja vuorovaikutteisen liikenteenhallinnan suunnittelun
esisuunnitelman hankinta
§ 95/2020 Raappavuorentien jk+pp-tie välillä Virtatie - Loiskekuja; 15 Myyrmäki, katusuunnitelman
hyväksyminen
§ 96/2020 Pellaksenpolku; 14 Varisto, katusuunnitelman hyväksyminen
§ 97/2020 Kelokuusenkuja; 15 Myyrmäki, katusuunnitelman hyväksyminen
§ 98/2020 Kelokuusenrinne; 15 Myyrmäki, katusuunnitelman hyväksyminen
§ 99/2020 Kelokuusenpolku; 15 Myyrmäki, katusuunnitelman hyväksyminen

Toimitilapäällikkö Pasi Salo

- § 76/2020 Koy Hakucenterin ja Hakopolun Liikekiinteistöt Oy:n liikehuoneistojen 3, LH20 ja LH21 vuokraaminen
- § 77/2020 Sisäilman ilmanpuhdistimilla toteutettava tilankäyttäjien suojaamispalvelu Varia Myyrmäen toimipisteessä
- § 78/2020 Sisäilman ilmanpuhdistimien huoltosopimuksen hankinta
- § 79/2020 Martinlaakson aseman liiketilan vuokraus jatkosopimus / One Way Mission

Rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa

- § 41/2020 Lauhatie ('optio') LVIA-suunnittelun hankinta
- § 42/2020 Leppäkorven koulun laajennus ja muutostyön rakennesuunnittelun muutostarjousten 11-16 hyväksyminen
- § 44/2020 Tiedonjyvän päiväkodin uudisrakennuksen rakennusurakan muutostarjousten 1-16 hyväksyminen
- § 45/2020 Koivukylän päiväkotipaviljongin turvajärjestelmien hankinta

Rakennuspäällikkö Jaakko Koivunurmi

- § 47/2020 Hankinta-oikaisua koskeva päätös / Kulokukkulan riista-aita
- § 48/2020 Kadunpito-päätös / Tavitie
- § 49/2020 Kadunpito-päätös / Kaarikuja

Kunnossapitopäällikkö Jyrki Vättö

- § 28/2020 Ryhmäkasvien hankinta vuonna 2021

Puuttuvat pykälät ovat päätöksiä, joita ei tarvitse ilmoittaa ottomenettelyyn.

Tekninen lautakunta 13.1.2021 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- olla ottamatta käsittelyyn tekniselle lautakunnalle toimitettuja ottamiskelpoisia päätöksiä ja
- merkitä tiedoksi ottoon toimitetut päätökset, joita ei ole otettu lautakunnan käsiteltäväksi oikaisuvaatimusaikana.

Käsittely:

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä

- § 1/2021 Osallistuminen Building Smart Finland Infra (bSFinfra), Inframallintamisen kehittäminen 2020 -hankkeeseen
- § 2/2021 Lausunto Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta

§ 3/2021 Hankintaoikaisua koskeva päätös ja vastineen antaminen markkinaoikeudelle asiassa, joka koskee Vantaan raitiotien ratasähkösuunnittelupalvelun hankintaa

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

VD/8690/08.00.00.03/2018

HW/ES/TH/JS

Vantaan ratikan suunnittelu etenee, ja laadukkaan kaupunkiympäristön tavoitteita konkretisoidaan parhaillaan laadittavissa katusuunnitelmissa. Ratikan suunnittelun sekä käytettävien kalusteiden ja materiaalien yhtenäistämiseksi on luotu ohje, ns. design manual, jonka mukaisesti Vantaan ratikkakatujen kaupunkitilan yksityiskohtia suunnitellaan tulevat vuodet.

Ratikkakäytävän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen. Tässä design manualissa kuvataan ratkaisut, joilla ratikkalinjalle toteutetaan tunnistettava, laadukas kokonaisilme. Ohje koskee koko raitiotielinjan katualuetta sekä siihen välittömästi liittyviä aukioita. Ohjeen on laatinut konsulttitoimeksiantona WSP Finland Oy.

Design manual määrittää kaupungin näkemyksen kaupunkikuvallisesta kokonaisuudesta, kaupunkikuvan laatua toteuttavista pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeista sekä kasvillisuuden käytön periaatteista. Sähkönsyöttöasemien sijoituspaikat on määritetty alustavasti yhdessä kaavoittajien kanssa. Esitetyt materiaali- ja kalustevalinnat perustuvat ratkaisujen kokonaistaloudellisuuteen, mikä tarkoittaa kestäviä, tarkoituksenmukaisia valintoja. Katujen pintamateriaaleille on myös laskettu hiilijalanjälki.

Suunnitteluratkaisut tukeutuvat vahvasti vuonna 2018 Teknisessä lautakunnassa hyväksyttyyn Vantaan kaupunkitilaohjeeseen (<http://vantaankaupunkitilaohje.fi/>). Nyt hyväksyttävä design manual linjaa ja yhtenäistää ratikkakaupungin katujen eri toimeksiantojen yksityiskohtaisia suunnitteluratkaisuja. Design manual ei ole asiakirjana koskaan valmis, vaan sitä tullaan päivittämään suunnitelmaratkaisujen tarkentuessa sekä myös kuntalaisten esittämien näkemysten perusteella.

Ohjeen työstämisen aikana heräsi kysymyksiä, joihin kerätään asukkailta ja muilta toimijoilta näkemyksiä verkkokyselyllä. Kysely on avoinna osallistuvavantaa.fi-alustalla 15.1.2021 asti. Kyselyn vastauksista kootaan raportti, joka julkaistaan ratikan verkkosivuilla ja osallistuvavantaa.fi:ssä. Kyselyn tuloksia tullaan hyödyntämään niin yksityiskohtaisten katu- ja puistosuunnitelmien sekä rakentamissuunnitelmien laadinnassa, ratikan taiteen jatkosuunnittelussa kuin ratikan kaavarunko- ja asemakaavatyössäkin.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 mukaan tekninen lautakunta vastaa liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä julkisen kaupunkitilan hallinnasta ja hoidosta.

Tekninen lautakunta 13.1.2021 § 5

Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään hyväksyä ”Design manual – Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet” jatkosuunnittelun pohjaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Design manual – Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet

Täytäntöönpano: Katujen ja puistojen palvelualue

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

projektipäällikkö Tiina Hulkko, puh. 050 304 4146
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

DESIGN MANUAL

Vantaan ratikkakatuja materiaalit ja kalusteet

9.10.2020

TYÖRYHMÄ

Vantaan kaupunki, kaupunkiympäristö

Projektipäällikkö Tiina Hulkko
Markus Holm
Virpi Mamia
Merja Häsänen
Seppo Niva
Mari Jaakonaho
Laura Muukka
Seija Tulonen
Sirpa Paavilainen
Olli Lappalainen
Ilkka Laine
Antti Auvinen
Emmi Pasanen
Joonas Stenroth

WSP Finland Oy

Pia Salmi, projektipäällikkö
Essi Ehrnrooth, maisema-arkkitehtuuri ja taidekonsepti
Olivia Mahlio, maisema-arkkitehtuuri
Verna Vaarna, kalusteet ja muotoilu
Jokke Katajamäki, kalusteet ja muotoilu
Tuomas Vuorinen, arkkitehtuuri (sähkönsyöttöasemat)
ja havainnekuvat
Pasi Metsäpuro, aluetyyppien laskuri
Riikka Kallio, esteettömyys

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	4	3. KALUSTEET JA VARUSTEET	29
Visio kaupunkikuvasta	6	3.1 Pysäkkialueen kalustus	30
1. SUUNNITTELUA OHJAAVAT PERIAATTEET	7	3.2 Pysäkkialueiden kiveykset	33
1.1 Muistilista materiaaleille ja kalusteille	8	3.3 Valaisinpylväät ja raitiotien yhteiskäyttöpylväät	34
1.2 Ratikkalinja kaupunkirakenteessa	9	3.4 Pysäkkikatoksen yleissuunnitelma	35
1.3 Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen	10	3.5 Opasteet	39
1.4 Esteettömyys	11	3.6 Pyöräpysäköinti	40
1.5 Mobility hubit -selvitys ratikkapysäkkien liikkumispalveluista	12	3.7 Kadunkalusteet	41
1.6 Pyöräliikenteen ratkaisut	13	3.8 Erikoisvalaistuksen mahdollisuuksia	43
1.7 Maisema, kaupunkikuva ja taide	14	4. KASVILLISUUS JA MAISEMARAKENTEET	44
2. ALUETYYPPIEN OHJEET	15	4.1 Kasvillisuus raiteiden yhteydessä	45
2.1 Kaupunkikuvalliset aluetyypit	16	4.2 Aluetyyppien kasvillisuus	46
Urbaani sydän • pinnat ja katuvihreä	18	4.3 Ratikkalinjan yhteyteen soveltuvia kasvilajeja	47
Urbaani sydän • esimerkkitoetus 1	19	4.4 Viherkatot	48
Urbaani sydän • esimerkkitoetus 2	20	4.5 Katualueille soveltuvia köynnöksiä	49
Urbaani sydän • esimerkkitoetus 3	21	4.6 Viherseiniin ja -tukimuureihin soveltuvia köynnösten kiinnitysratkaisuja	50
Urbaani sydän • tunneliosuus	22	4.7 Tukimuurit ja meluaidat	51
Kaupunkikäytävä • pinnat ja katuvihreä	23	5. SÄHKÖNSYÖTTÖASEMAT	52
Kaupunkikäytävä • esimerkkitoetus 1	24	5.1 Sähkönsyöttöasemien sijainnit	53
Kaupunkikäytävä • esimerkkitoetus 2	25	5.2 Sähkönsyöttöasemien mitoituksen tyyppiratkaisuja	54
Arkiraitio • pinnat ja katuvihreä	26	5.3 Sähkönsyöttöasemien arkkitehtoniset mahdollisuudet	55
Arkiraitio • esimerkkitoetus 1	27	KIRJALLISUUSLÄHTEET	56
Arkiraitio • esimerkkitoetus 2	28	LIITTEET	56

TIIVISTELMÄ

Vantaan ratikka tehdään yhdistäen monialaista osaamista. Viihtyisän ja laadukkaan matkakokemuksen taustalla ovat hyvin suunniteltu ja toteutettu kaupunkikuva, sujuva liikennekokonaisuus, kaupan ja liike-elämän yhteydet, ekologisuus ja kaikkien käyttäjäryhmien huomiointi.

Työn lähtökohtina ovat kaupunginhallituksen strategiset linjaukset, yleiskaavaehdotus, Vantaan kaupunkitilaohje, raitiotien yleissuunnitelma ja HSL:n pikaraitiotien asiakaskokemuksen konsepti.

Ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen. Tässä ohjeessa kuvataan ratkaisut, joilla ratikkalinjalle toteutetaan tunnistettava, laadukas kokonaisilme.

Työ koskee koko raitiotielinjan katualueita sekä siihen välittömästi liittyviä katuaukioita. Katutilan suunnitteluohje sisältää linjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Sähkönsyöttöasemien sijoituspaikat on määritetty alustavasti yhdessä kaavoittajien kanssa.

Pysäkkikatoksesta on tässä työssä laadittu yleissuunnitelma Vantaan bussipysäkkimallin kanssa yhteensopivasta raitiotien katoksesta.

Materiaali- ja kalustevalinnoissa on ajateltu ratkaisujen kokonaistaloudellisuutta, mikä tarkoittaa kestäviä, tarkoituksenmukaisia valintoja. Katujen pintamateriaaleille on laskettu hiilijalanjälki. Kaluste-esimerkit on valittu vakaiden toimittajien valmismallistoista.

Ohjetta päivitetään suunnitelmaratkaisujen tarkentuessa. Päivityksestä vastaa Vantaan ratikkatiimi.

Vantaan kaupunki laatii kaupunkikuvan aiheista kyselyn kaupunkilaisille.

Design Manual – Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet on tehty Vantaan kaupungin toimeksiannosta 2020.

VETOVOIMA

kansainvälisyys
lentoasema
saavutettavuus
työpaikkakehitys
keskusten kehitys

KESTÄVÄ LIIKKUMINEN

autoriippumattomuus
hiilineutraalisuus
resurssiviisaus

VANTAAN KAUPUNGIN- HALLITUKSEN LINJAAMAT RATIKAN TEEMAT

ELINVOIMAISUUS

eriytymisen torjunta
palvelujen saatavuus
kaupungin kasvu

Vetovoimainen ratikka on monialaisen yhteistyön tulos. Kaupunkisuunnittelu, liikennesuunnittelu ja opastussuunnittelu luovat yhdessä toimivan kokonaisuuden, joka on vetovoimainen, elinvoimainen ja luo pohjan kestäväälle liikkumiselle.

Käytettävyys ja tunnesside

Tunne käyttäjät

Sitoutunut asiakkuus saavutetaan tunnesidteen kautta → Käyttäjien tarpeiden ja toiveiden mukainen suunnittelu ja ratikkapalvelu.

Esimerkkejä suunniteltavista sitoutuneisuuteen ja elinvoimaisuuteen vaikuttavista näkökulmista: imago, viihtyisä miljöö, oleskeluaukiot ja kaupunkivihreä sekä tunnistettavat reitit.

Näyttävyyys ja kestävyys

Panosta näyttävyyteen

Ratikan vahvan brändin ja pysäkkiympäristön paikan oman identiteetin tasapainoinen suhde. Genius loci.

Suunnitellaan kiinnostavan imagon mukainen arkkitehtuuri, kaupunkimiljöö ja varusteet.

Pysäkkien ympäristöissä ja raidelinjan varrella kaupunkivihreän lisääminen.

Kaupungin voimistaminen

Lisää viihtyisyyttä

Uusi rakenne osaksi kaupunkia korostaen paikkojen erityisyyttä.

Pysäkkien ja linjan valaistus on näyttävää ja nostaa ylpeyttä omasta kaupungista.

Saavutettavuus

Tehosta matkaketjuja

Uusi liikennemuoto muotoillaan osaksi kaupungin joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä.

Luodaan vaihtopysäkeistä toimivia solmu-kohtia.

Pysäkkien näkyvyys ja selkeät, esteettömät reitit.

Pyörien liityntäpysäköinnin riittävyys ja korkea laatutaso.

Taide ja kulttuuri

Luo elämyksiä

Luodaan keskeisistä pysäkkiympäristöistä houkuttelevia palvelukeskittymiä.

Raideympäristöön liitetään vahvasti julkinen taide.

Mahdollistetaan ratikan käyttö taiteen paikkana.

Kestävyys ja ekologia

Varmista tulevaisuus

Ilmastonmuutoksen hillintä, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, hulevedet, mikroilmasto.

Monimuotoinen elinympäristö ja kaupunkibiodiversiteetti.

Asukasterveys, psykkinen ja fyysinen hyvinvointi.

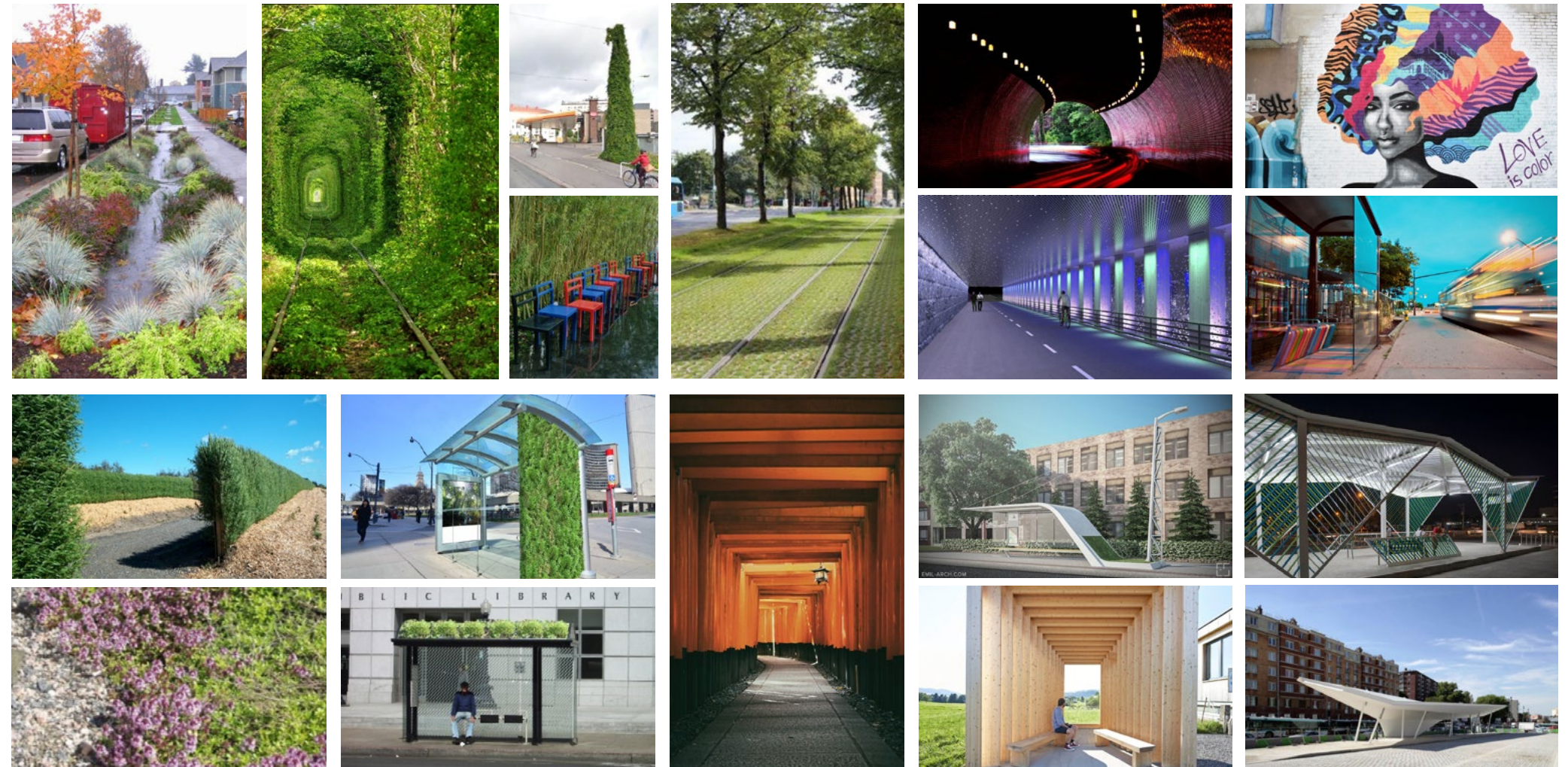
VISIO KAUPUNKIKUVASTA

Kaupunkitilan laatu viestii kaupunkilaisten välittämisestä. Vantaan raitiotielinjan katutilojen kaupunkikuvallisen vision teemoina ovat:

- Paikallisten identiteettien tai historian esiin tuominen linjan kalusteissa ja materiaaleissa.
- Kasvillisuuden runsas ja monipuolinen käyttö. Uuden rakennetun ympäristön kasvit valitaan tukemaan linjan varren elinolosuhteita ja ekosysteemejä. Pysäkkien viherkatot ovat osa vihreää verkostoa.
- Ulkonäöltään ja kestävyydeltään laadukkaat julkisen ulkotilan materiaalit ja kalusteet. Lämmintä tunnelmaa luodaan väreillä ja materiaaleilla.
- Raitiolinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen.
- Vihreiden, vettä läpäisevien pintojen suosiminen. Niiden rinnalla käytetään mahdollisimman paljon vettä osin läpäiseviä pinnoitteita, kuten betonista nurmikiveystä.

Pysäkkien ja pylväiden muotoilu, kalustevalinnat ja valaistus sekä paikallisten teemojen näkyminen pysäkki- ja asemaympäristöissä lisäävät ratikalla matkustamisen viihtyisyyttä ja rakentavat sen brändiä.

Vantaan ratikka on yhteys maailmalle ja paikallisesti Vantaan eri kaupunkikeskusten välillä.

VIHREÄT ELEMENTIT

- Vihreä raidealue aina kun mahdollista
- Tikkurila: monimuotoiset matalat kasvit, tunnelin vehreys – ainakin suuaukoilla
- Vertikaali vihreä
- Paikallisten biotooppien vaaliminen ja rikastaminen
-

MUKAVA TUNNELMA

- Materiaalit ja muodot
- Persoonallista, tunnistettavaa, ei liian kliinistä
- Mietitään, mitä näkyy ratikan ikkunasta
-

PAIKALLINEN IDENTITEETTI

- Esim. Hakunila: monikulttuurisuus ja taide, murallit
-

1

SUUNNITTELUA OHJAAVAT PERIAATTEET

1.1 MUISTILISTA MATERIAALEILLE JA KALUSTEILLE

ekosysteemipalvelut

Katuympäristö toteutetaan mahdollisimman vehreänä.

Viherkattoja toteutetaan kaikille pysäkeille.

Hulevesiä hallitaan luonnonomukaisesti ja niitä hyödynnetään katukasvillisuuden kasteluun.

kaupunkikuva

Paikallisia erityispiirteitä tuodaan esiin kohdekohtaisessa suunnittelussa ja taiteessa.

Ratikkapysäkkikatos on muotoilultaan yhtenäinen Vantaan bussipysäkin kanssa.

Sähkönsyöttöasemien arkkitehtuuri suunnitellaan sijoitusympäristöön sopivaksi. Asemissa käytetään erilaisia julkisivumateriaaleja.

vastuullisuus

Kaikki pysäkit ja niiden lähiympäristö toteutetaan esteettömyyden erikoistason mukaisesti.

Toteutetaan luontaisia kasviyhdyskuntia jäljitteleviä dynaamisia, kerroksellisia ja monilajisia sekaistuksia, jotka houkuttelevat hyönteisiä ja eläimistöä.

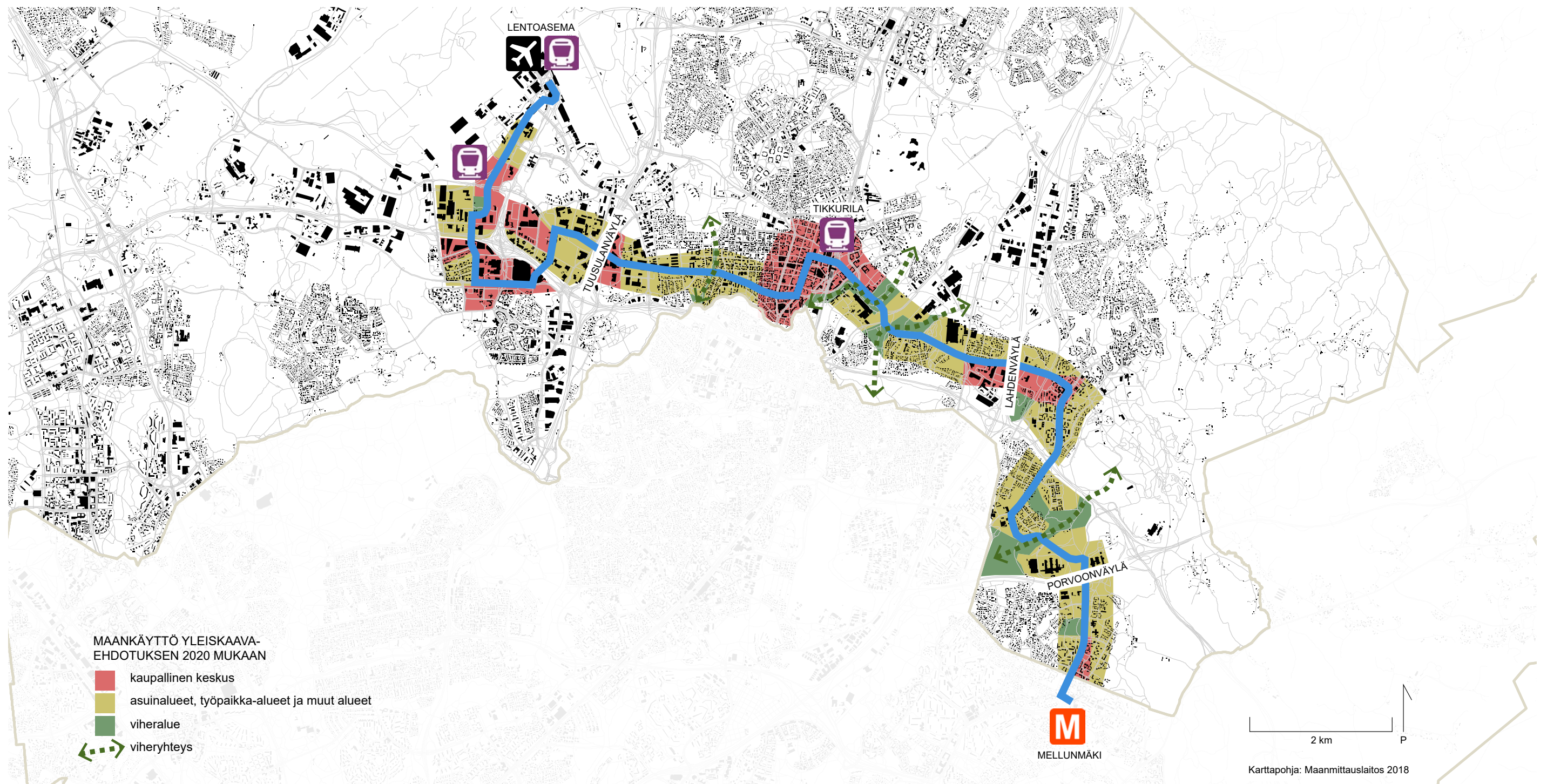
Hiilijalanjälki hallitaan suosimalla lähellä tuotettuja ja kierrätettyjä tuotteita.

kestävyys ja kunnossapito

Materiaali- ja kalustevalinnat ovat kestäviä ja helposti kunnossapidettäviä. Tuotteet ovat hinnaltaan edullisia vakiovalmistuksessa olevia tuotteita.

1.2 RATIKKALINJA KAUPUNKIRAKENTEES- SA

Jatkosuunnittelussa huomioitavia asioita:

- Ratikka luo lisämahdollisuuksia viherverkoston kehittämiseksi. Viheryhteyksien kohdalla katutila suunnitellaan siten, että se tukee viheryhteyttä visuaalisesti.
- Kivijalkakaupat ovat helposti saavutettavissa eri kulkumuodoilla. Kaupan alueille toteutetaan kadunvarsipysäköintiä. Mikäli kohdassa on nyt puurivi, katutilan sommittelussa pyritään säilyttämään vehreys sovittamalla katutilaan sekä pysäköintiruutuja että puita.
- Aluekeskusten pääpysäkkien kaupunkikuvalista merkitystä korostetaan suunnittelemalla kohdat korkeatasoisina ja monimuotoisina.

1.3 LUONNON MONIMUOTOISUUDEN VAHVISTAMINEN

Ekosysteemipalveluiden huomiointi osana suunnittelua

- Ekosysteemipalvelut ovat luonnon ihmisille tuottamia hyötyjä, joilla on merkittävä yhteys ihmisten hyvinvointiin.
- Ekosysteemipalveluita merkittävästi tuottavat alueet, rakenteet ja prosessit suunnittelualueen lähiympäristössä kartoitetaan ja viherrakenteet suunnitellaan palvelutarjontaa tukeviksi, ylläpitäviksi ja lisääviksi ”silloiksi” tämän tiedon pohjalta.
- Esimerkkejä näistä ekosysteemipalveluista tuottavista ratkaisuista ovat puukujanteet, hulevesiaiheet, viherkatot pysäkkiympäristöissä, vettä läpäisevien nurmipintojen käyttö raiteilla, kukkivien kasvien suosiminen ja nurmipintojen korvaaminen raiteen lähiympäristössä mahdollisuuksien mukaan niityillä (ylläpito- ja säätelypalvelut).
- Viherratkaisut huomioivalla suunnittelulla voidaan tuottaa esimerkiksi seuraavia ekosysteemipalveluita: melun vähentäminen, mikroilmaston säätely, hiilen sitominen, ilmansaasteiden puhdistaminen, hulevesien sitominen, virkistys, pölytys ja habitaattien tarjonta.
- Katumiljöä suunnitellaan osaksi viherverkostoa, mikä edesauttaa ekosysteemipalveluiden mahdollistamista.

Monimuotoisuuden lisääminen suunnitteluratkaisuilla

- Pölytystä sekä erilaisia elinympäristöjä lisäävät, tukevat ja vahvistavat ratkaisut otetaan lähtökohdaksi tarkemmassa maisema-arkkitehtonisessa suunnittelussa.
- Erilaisten monimuotoisuuden kannalta merkittävien eliöyhteisöjen, niiden reittien ja pesimäympäristöjen kartoitus otetaan lähtökohdaksi kasvillisuuden ja maisemarakenteiden suunnittelussa.
- Monimuotoisuutta lisäävät rakenteet, kuten hyönteishotellit, lahopuut ja linnunpöntöt tuodaan omana muotoiluprosessinaan osaksi kaupunkiympäristöä. Näitä rakenteita keskitetään jatkosuunnittelussa erityisesti pysäkkeihin liittyviin aukioiloihin ja viherverkostojen risteyskohtiin.
- Istutuksissa ja laajoissa viherpinnoissa suositaan luontaisia kasviyhdistyksiä jäljitteleviä dynaamisia, kerroksellisia ja monilajisia sekaistutuksia, jotka houkuttelevat hyönteisiä ja eläimistöä. Istutus suunnitelmat ja kasvialustamääritykset tehdään olevan ympäristön lähtökohdat huomioiden.
- Kasvilajivalinnat tehdään istutuksissa eliöstöä ja ekosysteemejä vaalien: perhoskasveja, hyviä mesi- ja siitepölykasveja ja lintujen ravintokasveja suositaan.

1.4 ESTEETTÖMYYS

Raitiotien pysäkkilaiturit sekä niille johtavat jalankulkuyhteydet suunnitellaan esteettömiksi. Esteettömyyden erikoistason kriteerejä noudatetaan laitureille johtavissa ylityskohdissa, kävelykatuympäristöissä ja keskusta-alueilla sekä lähistön reiteillä, jotka johtavat kauppakeskuksiin tai vanhus-, vammais-, sosiaali- tai terveyspalveluja tarjoaviin toimipaikkoihin.

Näkövammaisten ohjaavan raidan lähtö- ja päätepisteet tulee määritellä pysäkeittäin tarkemmassa suunnittelussa. Liikennevalo-ohjatulla katujaksolla esteetön kulku raitiotiepysäkeille järjestetään lähtökohtaisesti aina valo-ohjatuin ajoradan ylityksin.

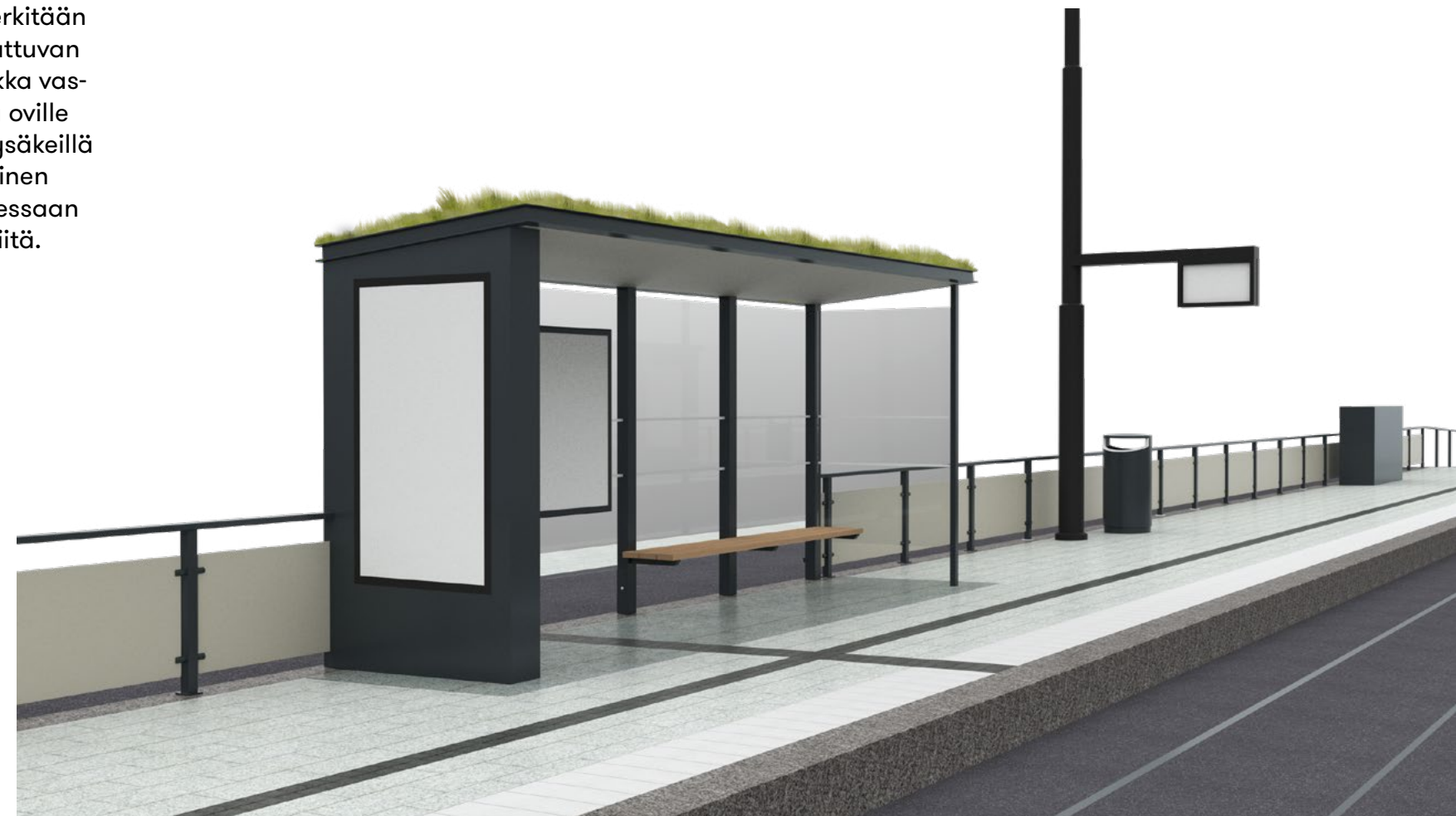
Pysäkkien suunnittelun ja rakentamisen avuksi ollaan laatimassa seudullista ohjeistusta, joka ennakkotietojen mukaan ottaa huomioon esteettömyyden vaatimukset pysäkkialueen mitoitukselle ja kalusteiden sijoittamiselle. Esteettömyysratkaisujen osalta pyritään noudattamaan mahdollisimman pitkälle seudullista ohjeistusta.

Pysäkkialueen suunnittelussa tulisi ottaa huomioon seuraavat esteettömyyttä parantavat ratkaisut:

- Pysäkkialueen raitiotien puoleisessa reunassa on reunakiven vieressä valkoinen betonikiviraita varoittamassa pysäkkialueen reunasta. Palvelualueella raita on poikittain ladotun yhden kiven levyinen (278 mm) ja luiskien kohdilla pitkittäin ladotun yhden kiven levyinen (138 mm).
- Pysäkkikatoksen kohdan pintamateriaali poikkeaa ympäröivästä pintamateriaalista.
- Raitiovaunun ovien pysähtymispaikka merkitään pysäkkialueelle poikittaisella kolmen kiven levyisellä noppakiviraidalla. Suositeltavaa on merkitä ensimmäisen kaksilehtisen oven sijaintipaikka. Mikäli tällä kohdalla ei ole pysäkkikatosta, merkitään myös pysäkkikatoksen kohdalle sattuvan kaksilehtisen oven pysähtymispaikka vastaavalla raidalla. On tärkeää, että oville johtavat merkinnät ovat kaikilla pysäkeillä samalla tavalla, jotta näkövammaisen löytää ohjaavan raidan sekä astuessaan raitiovaunuun että poistuessaan siitä.

- Jokaiselle raitiotiepysäkille toteutetaan kulkua ohjaavat raidat näkövammaisille. Raidan tulee johtaa suojatieltä pysäkkialueelle ja raitiovaunun oville. Kulkua ohjaavan raidan etäisyys varoittavan raidan reunasta on vähintään 700 mm. Kulkua ohjaavan raidan ja pysäkkikatoksen tai muun rakenteen välinen etäisyys tulee olla vähintään 400 mm. Ohjaava raita toteutetaan lämmitettävillä alueilla kolmella rinnakkaisen noppakiven raidalla. Lämmitetyillä alueilla käytetään 300 mm leveää betonilaattaa, joissa on 5 mm koholla olevat ohjaavat tai varoittavat merkinnät.

- Pysäkkikatoksen läpinäkyville pinnoille tehdään niiden havaitsemista helpottavat vaakasuuntaiset kontrastimerkinnät vähintään noin 1000 mm ja 1400-1600 mm korkeudelle.
- Pysäkin odotusalueella valaistuksen voimakkuus on maantasosta mitattuna 30-50 lx katoksessa ja laiturialueen reunassa kaikkien ovien pysähtymiskohdilla.

1.5 MOBILITY HUBIT -SELVITYS RATIKKAPYSÄKKIEN LIIKKUMISPALVELUISTA

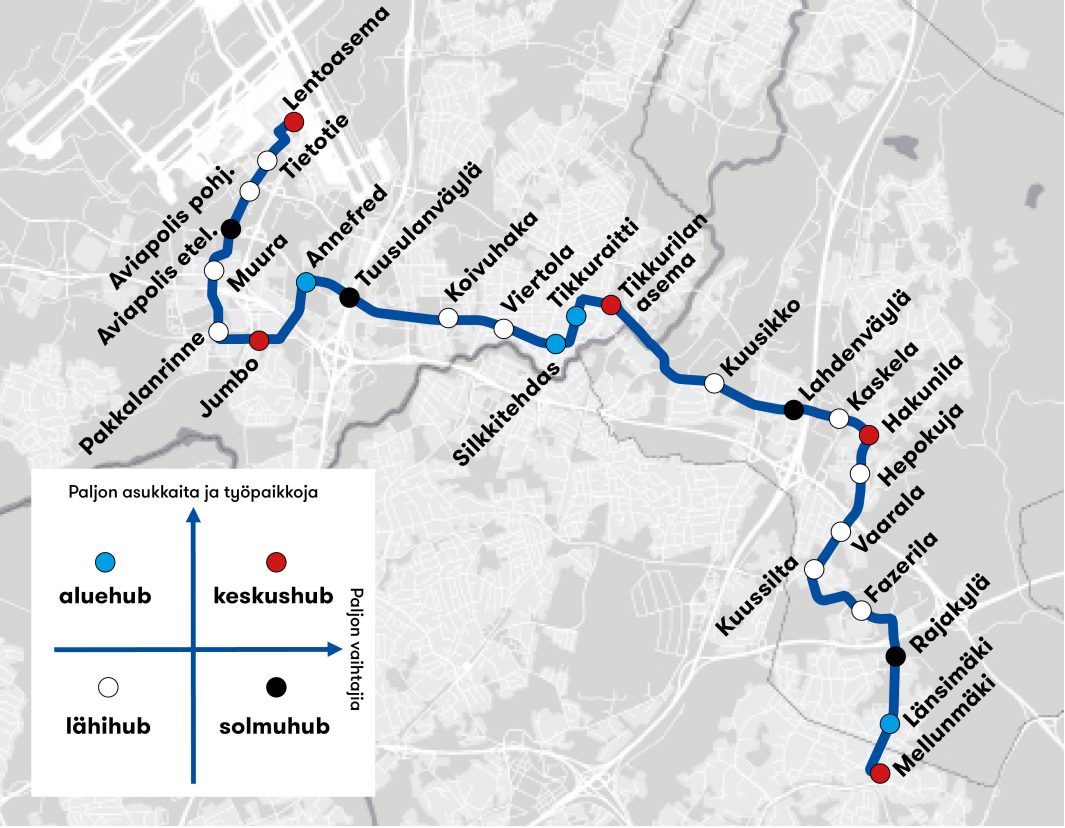
Selvityksessä laadittiin pysäkkiluokittelu, joka perustuu väestöennusteeseen 2030 (asukkaat, työpaikat) ja Vantaan ratikan yleissuunnitelman matkustajamääräennusteisiin 2030 (vaihtajat). Pysäkkiluokittelussa 2030 Vantaan ratikkapysäkit on jaettu neljään luokkaan: lähihub, aluehub, solmuhub, keskushub.

Pysäkkiluokittelu toimi lähtökohtana Vantaan ratikkapysäkkien liikkumispalveluiden suunnittelulle. Selvityksessä laaditussa liikkumispalveluiden konseptissa palvelut on jaoteltu pysäkkiluokittain vakiopalveluihin, vaihtoihin liittyviin palveluihin, lisäliikkumispalveluihin ja muihin kaupallisiin palveluihin.

Vakiopalveluiden osalta tavoitteena on, että liityntä- ja kaupunkipyöräpysäköinti sekä sähköpotkulaudat löytyvät kaikilta ratikkapysäkeiltä. Vaihtoihin liittyvien palveluiden osalta kaikilta solmu- ja keskushub -pysäkeiltä on tavoitteena löytyä vaihtoyhteyksien aikataulunäyttö ja pysäkeillä huomioidaan erityisesti vaihdot ratikan ja bussien välillä. Lisäliikkumispalveluiden osalta tavoitteena on, että pyörän huoltopalveluita löytyy ratikan varrelta alue- ja keskushub-pysäkeiltä.

Vantaan ratikkapysäkkien liikkumispalveluiden pysäkkikohtainen tavoitetilä vuonna 2030 perustuu edellä kuvattuun konseptiin ja se on esitetty selvityksessä erillisillä pysäkkikorteilta.

	lähi-HUB	solmu-HUB	alue-HUB	keskus-HUB	
Pyöräpysäköinti	●	●	●	●	LIIKKUMISPALVELUT "VAKIO"
Kaupunkipyöräpalvelu	●	●	●	●	
Sähköpotkulaudat	●	●	●	●	
Lipunmyynti	●	●	●	●	
Sujuvat kävely- ja pyöräily-yhteydet pysäkin vaikutusalueen maankäyttöön	●	●	●	●	
Laadukas opastus ja matkustajainformaatio	●	●	●	●	VAIHDOT
Huomioidaan erityisesti vaihdot ratikka- raskas raitieliikenne		○		○	
Huomioidaan erityisesti vaihdot ratikka- bussi	○	●	○	●	
Huomioidaan erityisesti vaihdot bussi-bussi	○	○	○	●	
Vaihtoyhteyksien aikataulunäyttö		●		●	
Pyörän huolto			●	●	LIIKKUMISPALVELUT "LISÄ"
Lukittu pyöräpysäköintitila (sisältäen sähköpyörien latausmahdollisuuden)			○	○	
Nykyiset autoliityntäpysäköintipaikat				○	
Yhteiskäyttöautopalvelut			○	●	
Taksi			○	●	
Saattopysäköintimahdollisuus		○	○	●	
Lämmitetyt odotustilat			○	○	
Matkatavaran säilytys			○	○	
Kahvila, kiosk			●	T	MUUT PALVELUT
Kauppa			●	●	
Infotaulu			○	M	

● Tavoitteena on, että palvelu löytyy jokaiselta kyseiseen pysäkkiluokkaan kuuluvalla ratikkapysäkillä. Palvelun toteutusmahdollisuudet selvitetään jatkosuunnittelussa.

○ Palvelu on mahdollinen kyseiseen pysäkkiluokkaan kuuluvalla ratikkapysäkillä. Palvelun tarve ja toteutusmahdollisuus selvitetään jatkosuunnittelussa.

1.6 PYÖRÄLIIKENTEN RATKAISUT

Osana Vantaan ratikan yleissuunnitelman päivitystä on tarkastettu suunnittelualueen pyöräliikenteen järjestelyjä ja niiden suunnitteluperiaatteita. Työn tuloksena on laadittu ”Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, selostus 08/2020”.

Tarkastelun kohteena ovat olleet pyöräliikenteen baanat ja pääreitit, muut jalankulku- ja pyörätiet, kävelypainotteiset alueet sekä pysäkkien pyöräpysäköinnin järjestelyt. Tarkastelun tuloksena tehdyt muutokset on esitetty Vantaan ratikan syksyllä 2020 päivitettyissä yleissuunnitelman asemapiirustuksissa ja yllä mainitussa selostusraportissa.

Kaupunkitilan suunnitteluun liittyvät ohjeet

Pyöräliikenteen tarkasteluissa laadittiin määrittymiä, jotka liittyvät fyysisen kaupunkiympäristön toteutukseen. Määrittymiset ovat:

- Baanoille puainen asfaltti koko matkalla, muille pyöräteille tavallinen asfaltti
- Pyöräilyn pääreiteillä pyöräily ja jalankulku erotetaan keskusta-alueilla noppakivirivillä, tila noppakiville otetaan jalankulun puolelta. Muuten erottelu maaliviivalla, mutta liittymien kohdalla noppakivirivi.
- Kävelyalueen läpi kulkeva pääreitti erotellaan selkeästi jalankulusta. Poikkeuksena lyhyillä matkoilla kävely ja pyöräliikenne yhdistetään, jos tila ei muuta mahdollista.

1.7 MAISEMA, KAUPUNKIKUVA JA TAIDE

Ratikan design manualia täydentää raportti ”Vantaan ratikan maisema, kaupunkikuva ja taidekonsepti”, jossa raitiolinjaa ja sen ympäristöä on tarkasteltu kaavoituksen, maiseman ja liikenteen yleissuunnitelman (WSP 2019) sekä alueiden historiallisten tietojen pohjalta. Raportissa ratikkalinjan taiteelle on laadittu kartta-analyysieihin pohjautuvat kaupunkikuvalliset ja maisemalliset reunaehdot ja lähtökohdat.

Raportissa tarkastellaan taiteen ja maiseman kannalta olennaisia tietoja nykyisessä ympäristössä: raidelinjaukseen kytkeytyviä viheralue- ja virkistysyhteyksiä, toimintoja, palveluita, historiasta kumpuavia ominaispiirteitä, nykyisiä teoksia ja raidelinjauksen varrella jo käynnissä olevia taidehankkeita.

Reitin varrelta on määritetty potentiaalisimmat tilavaraukset taiteelle. Nämä varaukset tulevat osaksi raidelinjan katusuunnitelmia ja asemakaavamuutoksia. Taiteen paikat sijoittuvat pysäkkiympäristöjen yhteyteen, Jokaisesta kohteesta on kuvattu, mihin taidetta voidaan sijoittaa, esimerkiksi osaksi muuta infrarakentamista tai erillisenä teoksena.

Raportti ei ota kantaa taiteen sisältöön tai muotoon. Katusuunnitelmavaiheen käynnistyessä taideohjelmasta siirrytään taidekonseptin laatimiseen, eli taiteen tarkempien teemojen ja teostyyppien määrittämiseen.

Korostuvat teemat

Raideyhteyteen liittyvässä kaavoituksessa ja yleissuunnitelmassa nousee esiin tavoite vehreästä, ekologisesta ja ekosysteemipalveluja tuottavasta raidemiljööstä. Kestävän kehityksen ja ekologisen maisemasuunnittelun lähtökohdat nähtiin hyvänä pohjana myös taiteelle ja kaupunkiympäristön erikoissuunnittelulle.

Taiteen olisi mahdollista korostaa laajempina aiheina kestävän kehityksen teemoja ja se voisi toimia viherteemoja ja -rakenteita vahvistavana ja yhteen sitovana siltana. Lisäksi taiteen toivottiin heijastelevan raidekokonaisuuden luonnetta; jatkuvaa liikettä, muutostilaa ja nopeita pysähdyksiä.

2

ALUETYYPPIEN OHJEET

2.1 KAUPUNKIKUVALLISET ALUETYYPIT

Ratikkalinjan varrella on kaupunkikuvallisesti kolmea eri tyyppistä katutilaa. Kaupunkitalat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Katutilan aluetypit on määritetty asemakaavoituksen toimesta.

Katutilojen tyypittelyn tarkoituksena on kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti merkittävimpien paikkojen esiin nostaminen sekä ymmärrys eri tyyppisten katutilan ratkaisujen kustannustason vaikutuksesta kokonaisuuteen. Kustannusvertailua varten laadittiin excel-työkalu, jossa kustannuksen muodostumista voi tarkastella jaksokohtaisesti valitsemalla eri materiaaleja tai kaluisteita. Laskuri ei huomioi maanalaisia rakenteita eikä rakentamisen kustannuksia.

Katualueen eri pintamateriaalit vaikuttavat kustannuksiin eniten.

Urbaani sydän

keskustat, solmukohdat ja muut keskeiset alueet

Ydinkeskustat, suurimmat jalankulkuvirrat.

Yleiskaavaehdotuksessa kartalla mm. C- ja AC- alue

Ominaisuuksia: vehreys, käveltävyys, korkea palvelutaso, korkea ympäristön laatu, ratikan nopeus mahdollisesti alhaisempi kuin muualla, kadunvarsipysäköinti, kadun toteuttamisen kustannukset muita luokkia korkeammat.

Pysäkkikorokkeilla käytetään luonnonkiveä.

Kaupunkikäytävä

tiivit asuinalueet ja niiden aluekeskukset tai yritysalueet

Kaupunkikeskustat ja keskustojen läheiset kadut.

Yleiskaavaehdotuksessa kartalla mm. yleiskaavan katukuvan kehitysalueet, C-, AC- ja A-alueet

Ominaisuuksia: vehreys, käveltävyys, korkea ympäristön laatu, korkeahko palvelutaso, kadun toteuttamisen kustannukset ympäristön korkeasta laadusta huolimatta huokeammat kuin Urbanin sydämen alueilla.

Pysäkkikorokkeilla käytetään betonikiveä.

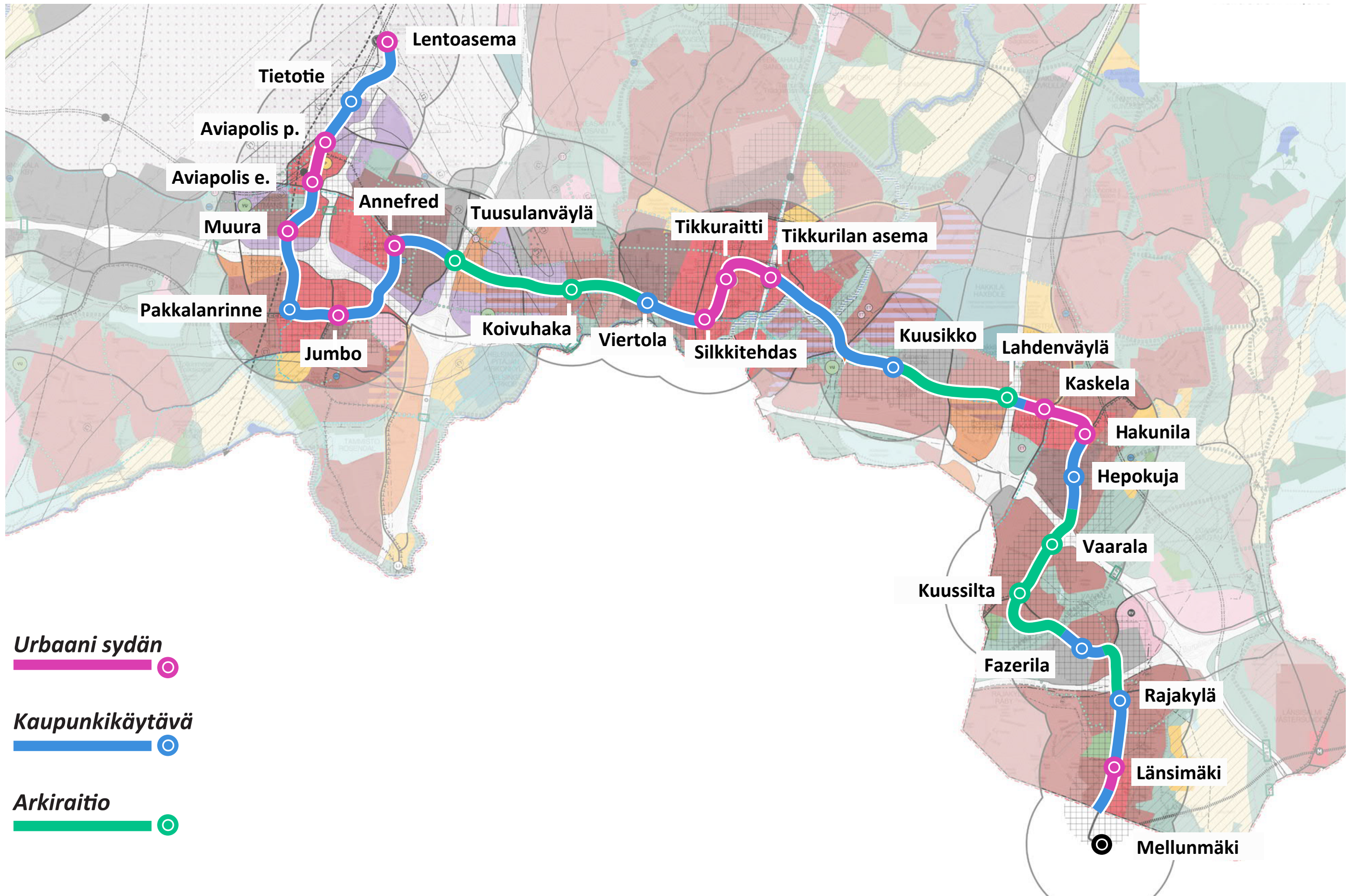
Arkiraitio

asuinalueet ja luonnonmukaiset alueet

Muut kadut keskustojen ja palvelukeskittymien ulkopuolella.

Ominaisuuksia: kaikkien kulkumuotojen katu, pysäkkiympäristöissä helppo käveltävyys, visuaalisesti korkea ympäristön laatu, kadun toteuttamisen kustannukset ympäristön laadusta huolimatta merkittävästi huokeammat kuin Kaupunkikäytävän alueilla.

Pysäkkikorokkeilla käytetään betonikiveä.

Urbaani sydän

Kaupunkikäytävä

Arkiraitio

URBAANI SYDÄN • PINNAT JA KATUVIIHREÄ

Tarkat kivikoot, mallit, pintakäsittelyt ja värisävyt liitteessä 5: aluetyyppien päällysteet ja kiveykset

Aukiot

Luonnonkivi tai maatiili

Jalkakäytävä

kivetyt aukion yhteydessä aukion mukainen luonnonkivi tai maatiili

aukioalueiden ulkopuolella asfaltti

Raitiotien välikaista ja kiskoväli

VE 1: nurmi mikäli rataosuudella ei ole pelastusreittiä; pysäkkialueilla, risteyksissä ja sekaliikenteen osuuksilla aina asfaltti, luonnonkivi tai maatiili

VE 2: betoninen nurmikiivi

nurmen tai nurmikiven ja asfaltin rajaan toteutetaan kahden kiven nupukiviraita

Ratikkapysäkit

pysäkillä voidaan käyttää samaa luonnonkiveä tai maatiiltä kuin pysäkkialueen aukiolla

Pyörätie

asfaltti

baanoilla läpivärjätty punaruskea asfaltti

Erotuskaistat

VE 1: kasvillisuus

VE 2: noppakivi

VE 3: betoninen nurmikiivi

VE 4: betonikiivi

Ajorata

asfaltti

URBAANI SYDÄN • ESIMERKKITOTEUTUS 1

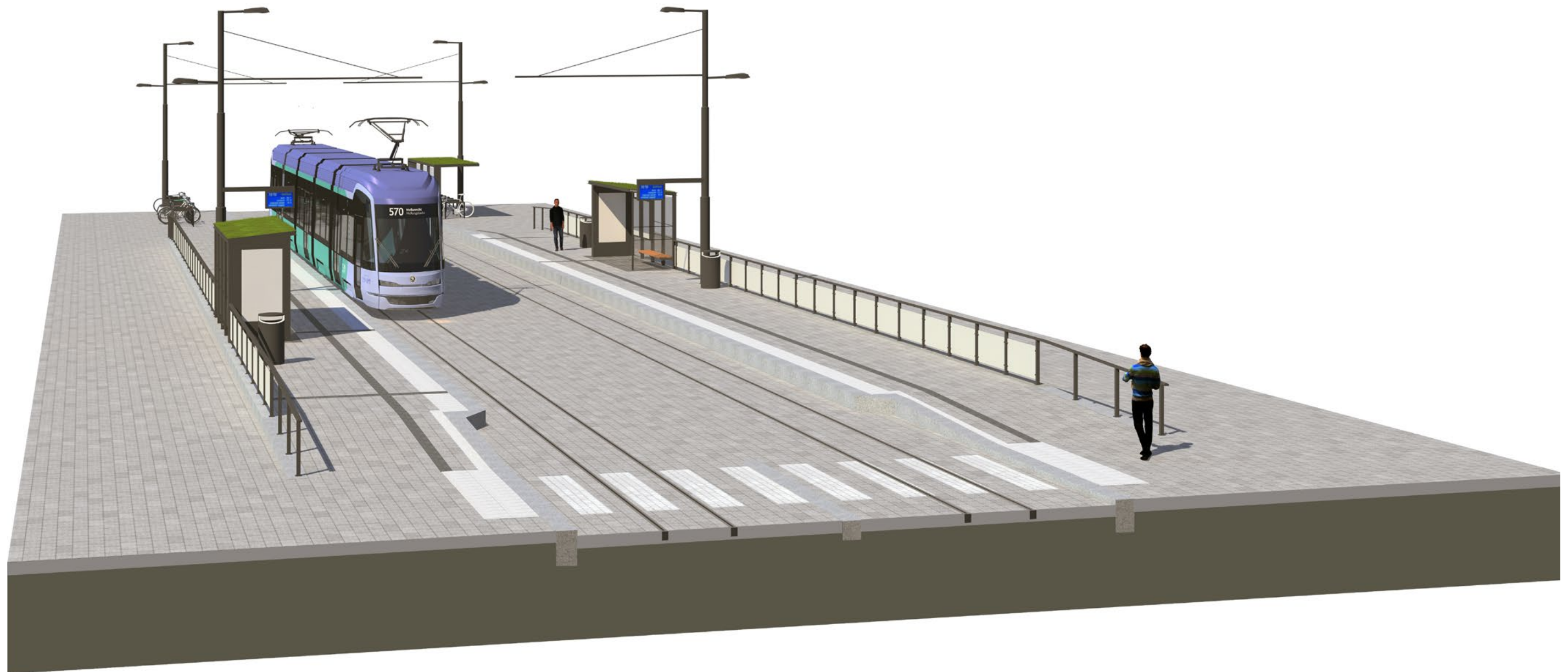
Pysäkkialueen luonnonkivetty pinta tuo laadukkuutta aluekokonaisuuteen.

Raitiotiepysäkin läheisyyteen sijoittuvat kivijalkapalvelut hyötyvät pysäkin läheisyydestä. Joukkoliikenteen käyttäjä voi helposti poiketa matkan varrella kahvilaan tai muihin palveluihin.

URBAANI SYDÄN • ESIMERKKITOTEUTUS 2

Kun pysäkki sijoittuu aukion yhteyteen, voidaan samaa kiveystä jatkaa koko pysäkkialueen läpi.

URBAANI SYDÄN • ESIMERKKITOTEUTUS 3

Pysäkkialueen luonnonkivetty pinta tuo laadukkuutta aluekokonaisuuteen. Vihreä raidealue ja viherkatot tuovat luonnonmukaisuutta ja pehmeyttä.

URBAANI SYDÄN • TUNNELIOSUUS

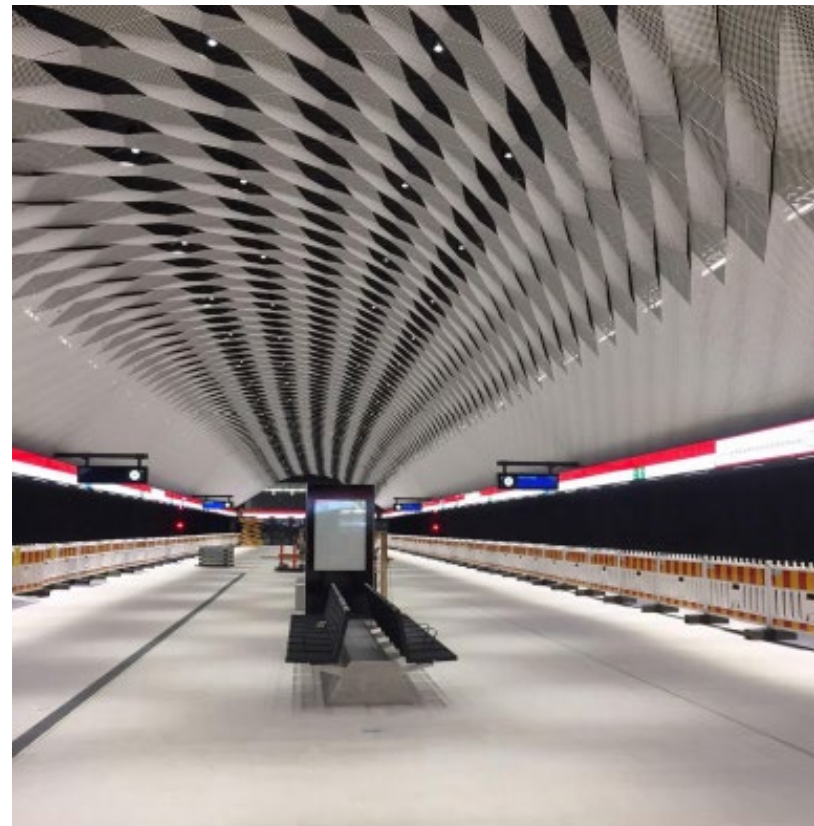
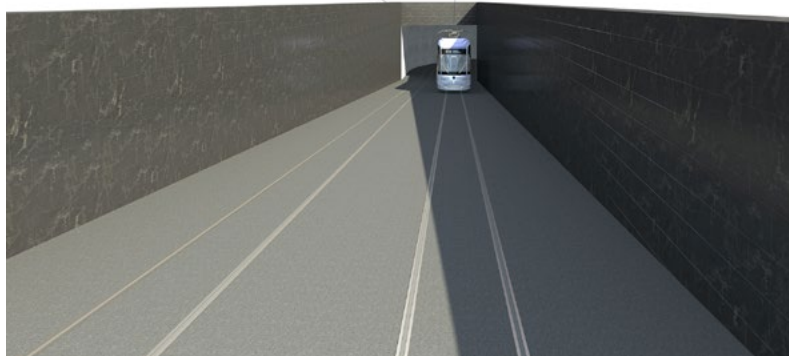
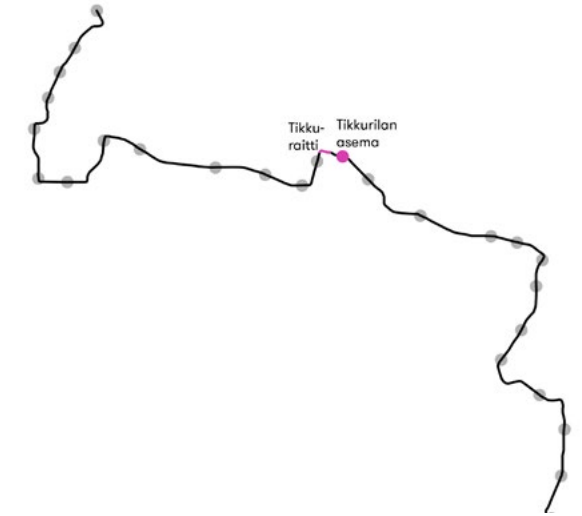
Tikkurilan aseman tunneliosuus

Tunnelin ramppien seinäpinnat suunnitellaan materiaaleilla, jotka säilyvät hyvin siistinä liikenneympäristössä. Pinnat voi olla esimerkiksi eläväpintainen luonnonkivi tai perforoitu teräs- tai cortenlevy. Pinnan valinnassa ja suojauksessa huomioidaan hyvä ilkvallan karto ja graffitin poiston mahdollisuus.

Tunnelin sisätila on laadultaan korkeatasoinen ja siellä panostetaan erityisesti valaistukseen ja tilan arkkitehtuuriin.

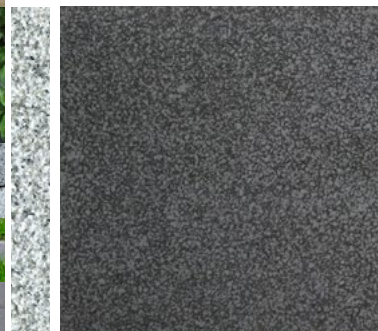
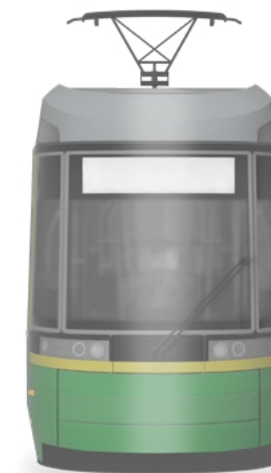
Kuvissa alla vasemmalla idealuonnoksia ramppien seinäpintojen pinnoituksista. Kuvat WSP.

Keskellä ja oikealla kuvia Länsimetron asemilta. Kuvat internetistä.

KAUPUNKIKÄYTÄVÄ • PINNAT JA KATUVIHERREÄ

Tarkat kivikoot, mallit, pintakäsittelyt ja värisävyt liitteessä 5: aluetyyppien päällysteet ja kiveykset

Aukio

VE 1: nupukivi

VE 2: betonikivi tai betonilaatta

Jalkakäytävä

VE 1: aukion yhteydessä aukion mukainen nupu- tai betonikivi

VE 2: aukioalueiden ulkopuolella asfaltti

Pyörätie

asfaltti

baanoilla läpivärjätty punaruskea asfaltti

Erotuskaistat

VE 1: kasvillisuus

VE 2: noppakivi

VE 3: betoninen nurmikivi

VE 4: betonikivi

Ajorata

asfaltti

Raitiotien välikaista ja kiskoväli

VE 1: nurmi mikäli rataosuu-
della ei ole pelastusreittiä;
pysäkkialueilla, risteyksissä
ja sekaliikenteen osuuksilla
aina asfaltti

VE 2: betoninen nurmikivi

nurmen tai nurmikiven ja
asfaltin rajaan toteutetaan
kahden kiven nupukiviraita

Ratikkapysäkki

betonikivi

ohjaavissa raidoissa
noppakivi

KAUPUNKIKÄYTÄVÄ • ESIMERKKITOTEUTUS 1

Katu- ja raidealueen vehreät, monimuotoiset istutukset muodostavat viihtyisän, kutsuvan ympäristön.

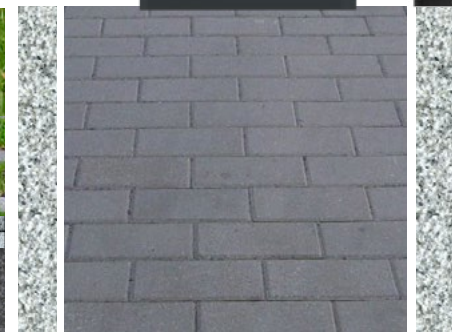
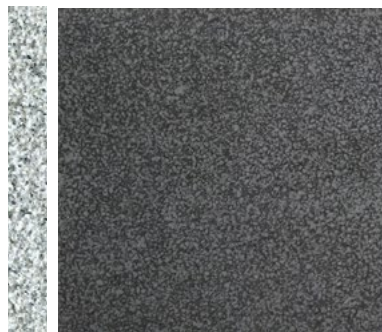
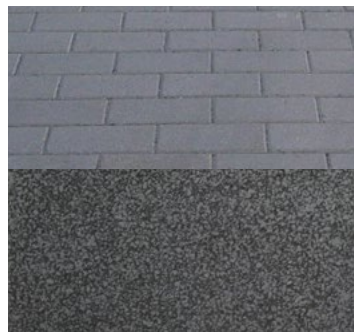
KAUPUNKIKÄYTÄVÄ • ESIMERKKITOTEUTUS 2

Raidealue toteutetaan vihreänä aina, kun sille ei ole tarve osoittaa ajoneuvoliikennettä. Välrikaistojen ja luiskien monimuotoiset istutukset monipuolistavat kaupunkiluontoa.

ARKIRAITIO • PINNAT JA KATUVIHRREÄ

Tarkat kivikoot, mallit, pintakäsittelyt ja värisävyt liitteessä 5: aluetyyppien päällysteet ja kiveykset

Aukio

betonikivi / betoni-laatta, malli, väri, koko ja pintakäsittely vaihtelevat kohteittain

Jalkakäytävä

VE 1: aukion yhteydessä aukion mukainen betonikivi tai -laatta
VE 2: asfaltti

Pyörätie

asfaltti
baanoilla läpivärjätty punaruskea asfaltti

Erotuskaistat

VE 1: kasvillisuus
VE 2: betoninen nurmikivi
VE 3: betonikivi

Ajorata

asfaltti

Raitiotien välikaista ja kiskoväli

VE 1: nurmi mikäli rataosuudella ei ole pe-lustusreittiä; pysäkkialueilla, risteyksissä ja sekaliikenteen osuuksilla aina asfaltti
VE 2: betoninen nurmikivi
VE 3: asfaltti
VE 4: erikseen harkittavissa paikoissa sepelirata
nurmen tai nurmikiven ja asfaltinajaan toteutetaan kahden kiven nupukiviraita

Ratikkapysäkki

betonikivi
ohjaavissa radoissa noppakivi

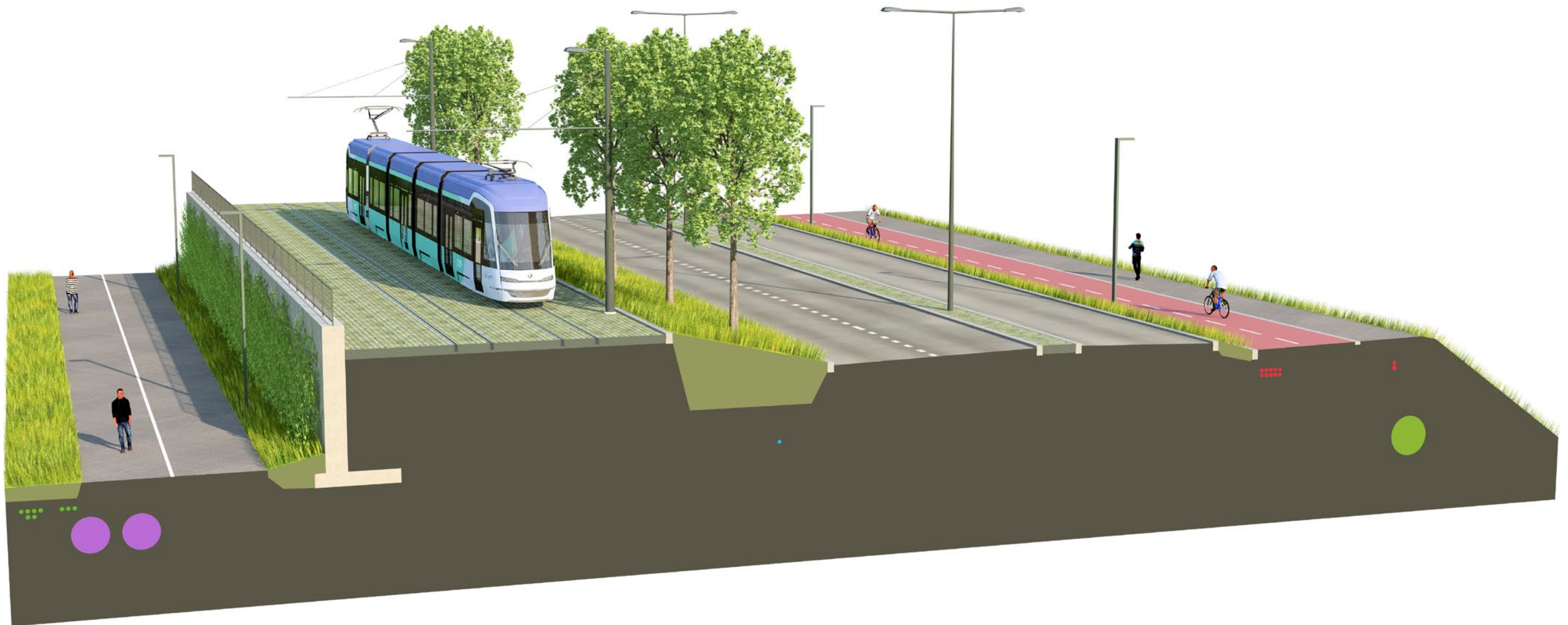
ARKIRAITIO • ESIMERKKITOTEUTUS 1

Pysäkin kohdalle toteutetaan aina kova pinta alueen huollon vuoksi.

ARKIRAITIO • ESIMERKKITOTEUTUS 2

Tukimuurien verhouksena on köynnöksiä. Välikaistoille on kylvetty niittyä.

3

KALUSTEET JA VARUSTEET

3.1 PYSÄKKIALUEEN KALUSTUS

Pysäkkialueella tarkoitetaan pysäkkikatosta sekä siihen liittyvää kivettyä odotusaluetta (luiskattu pysäkkikoroke).

Pysäkkialueelle sijoitetaan katos ja kaksi roska-astiaa. Pysäkkikatoksessa on kiinteä istuinpenkki. Pysäkkialuetta rajaa kaide, joak on pääkaupunkiseudun kevyen liikenteen kaidemalliston ohjeen mukainen.

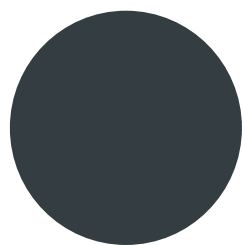
Kaikkien kalusteiden ja katoksen pintakäsittelyssä noudatetaan kaupunkitilaohjeen määrätyksiä.

Pysäkkien aikataulunäyttö liitetään yhteiskäyttöpylvääseen varrella. Näyttö sijoitetaan raitiovaunun tulosuuntaan maksimissaan 7,5 m etäisyydelle katoksesta.

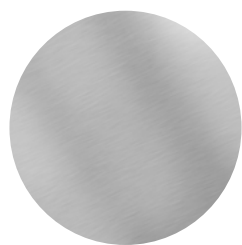
Vaihtoyhteyksien aikataulunäyttö tulee sijoittaa ratikkapysäkin alueelle. Näyttö sijoitetaan pysäkin sille puolelle, mihin suuntaan vaihtoyhteyksiä käytettäessä pysäkiltä lähdetään. Näyttö kiinnitetään mahdollisuuksien mukaan pysäkkialueella muutenkin sijaitseviin pylväisiin. Vaihtoyhteyksien aikataulunäyttöä ei kiinnitetä samaan varteen kuin ratikan aikataulunäyttöä.

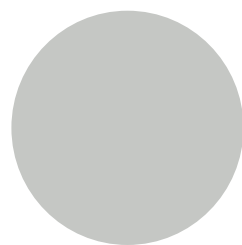
Ratikkalinjan värit

maalattu teräs,
RAL 7016

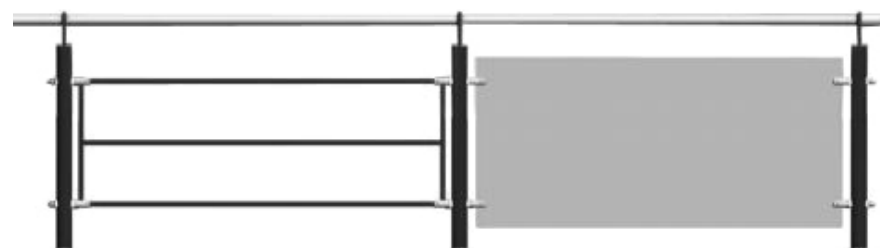
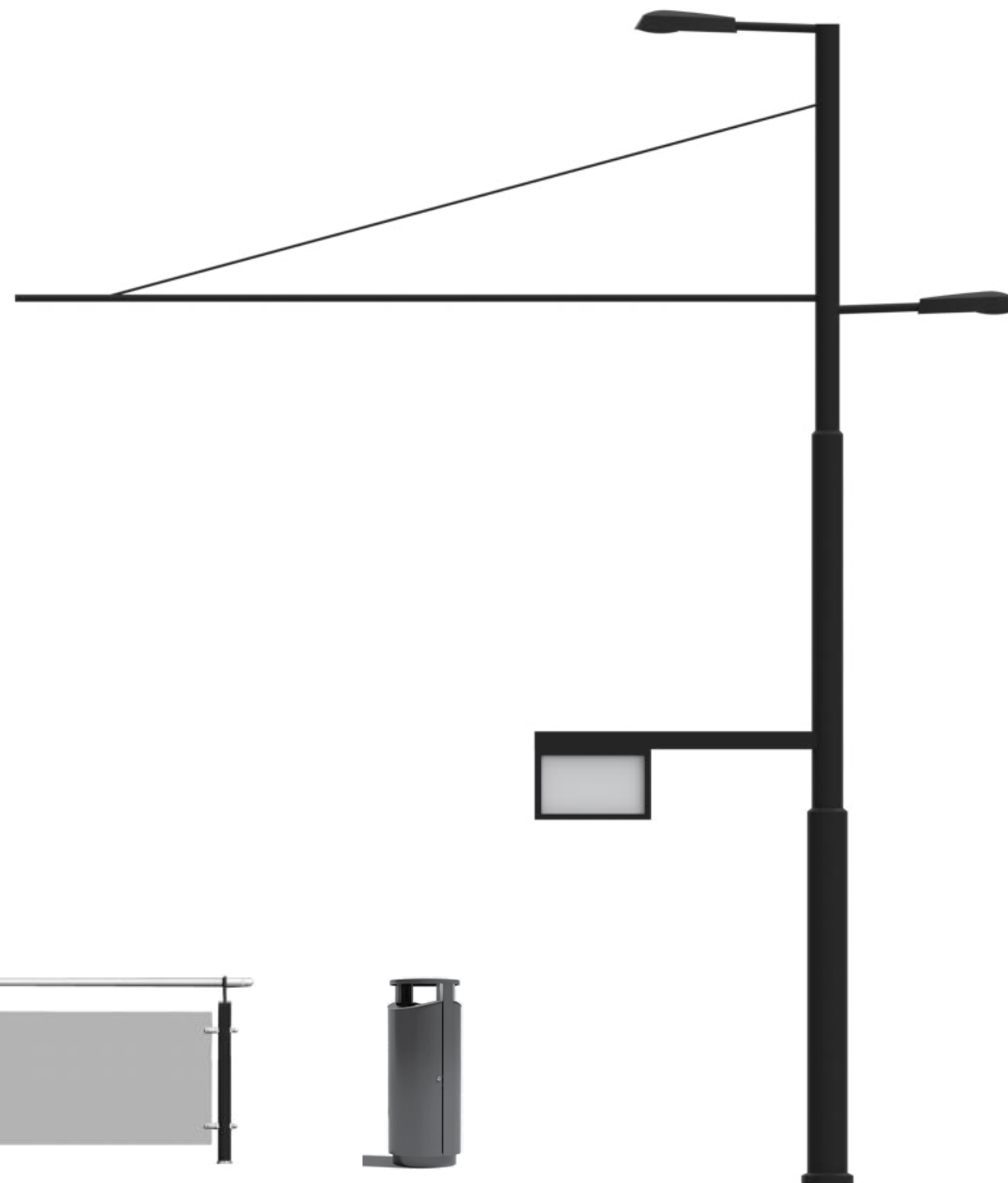
käsijohteet ja
pyörätelineet,
harjattu ruostu-
maton teräs
grit 240

raitiotiepysäkin
kaiteet,
mattapintainen
laminaattilevy
Compact exteriör,
Resopal RAL 7035

istuimessa
kuultokäsitelty puu

Pysäkkikatos

Vantaan oma malli.
Jokaisessa pysäkissä on
viherkatto.

Kaiteet

Pysäkkialueilla ja keveyen
liikenteen ympäristössä käy-
tetään pääkaupunkiseudun
yhteistä kaidemallistoa.

roska-astiat

Roska-astia 140-200 l
maalattu

Yhteiskäyttöpylväät

Pyöreä olakepylväs
maalattu.

Aikataulunäyttö liitetään
yhteiskäyttöpylvääseen.

Pysäkkialueelle on mahdollista sijoittaa lisäkalustusta. Sijoittamisen mahdollistamiseksi tulee tarkastella kohteittain, että laskettu nousijamäärä mahtuu olemaan pysäkkialueella turvallisesti. Aukioalueeseen liittyvälle reunapysäkille voidaan sijoittaa mahdollisesti myös siirrettäviä kausikasvien istutusastioita.

3.2 PYSÄKKIALUEIDEN KIVEYKSET

Urbanin sydämen pysäkkialueet ovat graniittia.

pysäkkialue: Viitasaaren vaalea, poltettu
katoksen alue: Kurun harmaa, poltettu
johdattavat raidat: Kurun harmaa, lohkottu
huomioraita: valkoinen betonikivi

URBAANI SYDÄN

Kaupunkikäytävän ja arkiraition pysäkki-alueen ovat betonikiveä.

pysäkkialue: vaalean harmaa betonikivi
katoksen alue: harmaa betonikivi
johdattavat raidat: Kurun harmaa, lohkottu
huomioraita: valkoinen betonikivi

KAUPUNKIKÄYTÄVÄ

ARKIRAITIO

kuvalähteet:
luonnonkivet: Loimaan kivi
betonikivet: Rudus

3.3 VALAISINPYLVÄÄT JA RAITIOTIEN YHTEISKÄYTTÖPYLVÄÄT

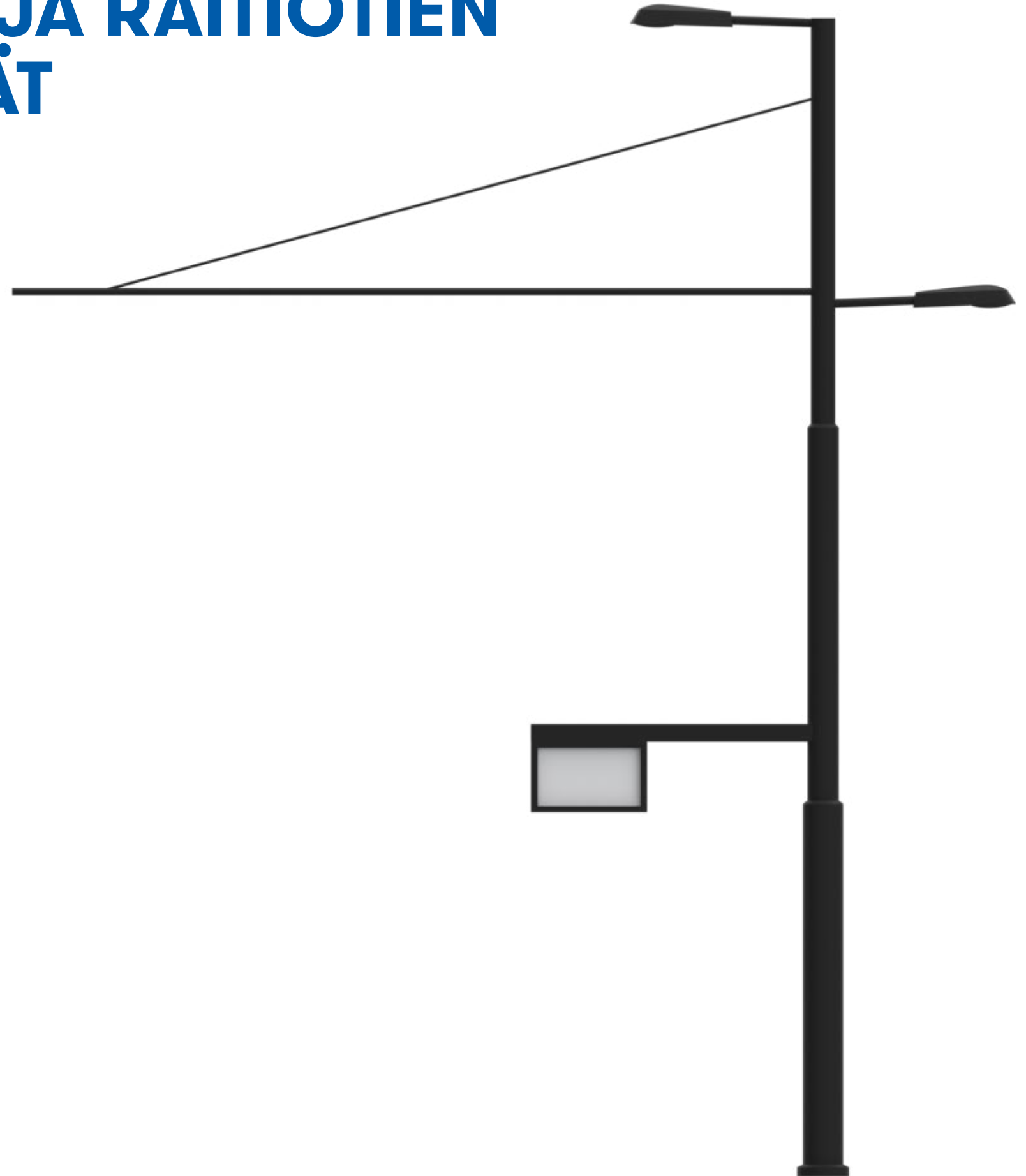
Valaisinpylväät

Malleina käytetään Vantaan kaupungin omaa pylväsmallistoa. Kuvat ja piirustukset pylväistä löytyvät Vantaan kaupunkitilaohjeen sivuilta.

Raitiotien pylväät ja yhteiskäyttöpylväät

Raitiotielinjan pylväät ovat pyöreästä putkesta valmistettuja olakepylväitä. Pylväät mitoitetaan kohteittain raiteen vaatimusten mukaisesti.

Ratasähköpylväisiin asennetaan myös katuvalaisimet. Tällöin puhutaan yhteiskäyttöpylväistä. Valaisinten varret ja valaisinten asennuskulmat tulee toteuttaa samalla tyylillä kuin Vantaan valaisinpylväsmallistossa. Ratasähkön ripustuksen vaihtoehtoja on esitetty liitteessä 4.

3.4 PYSÄKKIKATOKSEN YLEISSUUNNITELMA

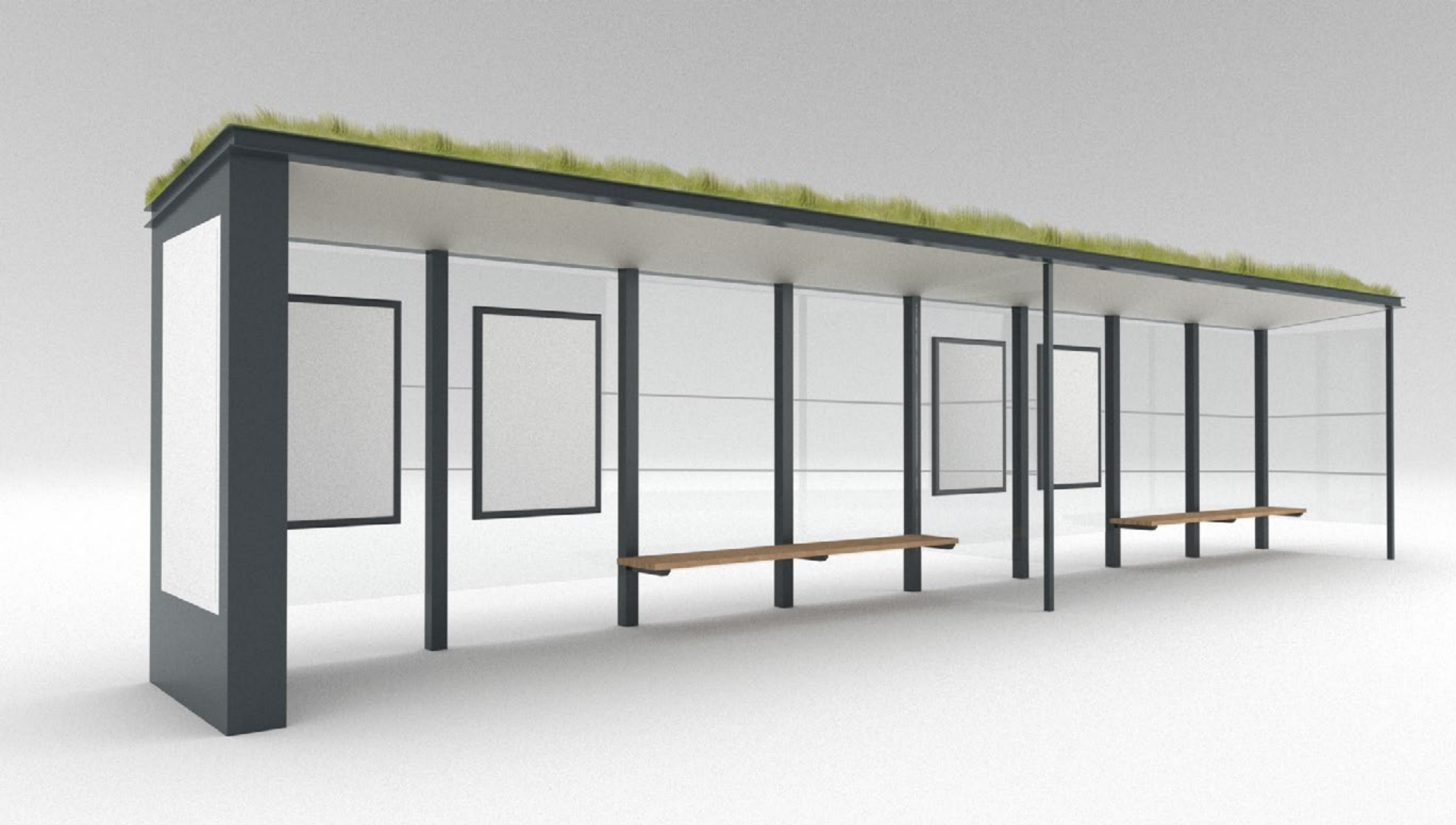
Raitiotiepysäkin katosten muotoilun lähtökohtana on Vantaan oma bussipysäkkimalli. Vakiokokoisia osia käyttämällä varmistetaan katoksien helppo huollettavuus.

Pysäkkimallit ovat 1- ja 2-moduulinen pysäkki-kokonaisuus sekä 2-puoleinen pysäkki paikkoihin, joissa käyttö on molemmin puolin keski-kaistaa. Tässä ohjeessa on laadittu pysäkin yleissuunnitelma, jonka pohjalta laaditaan rakennussuunnitelma.

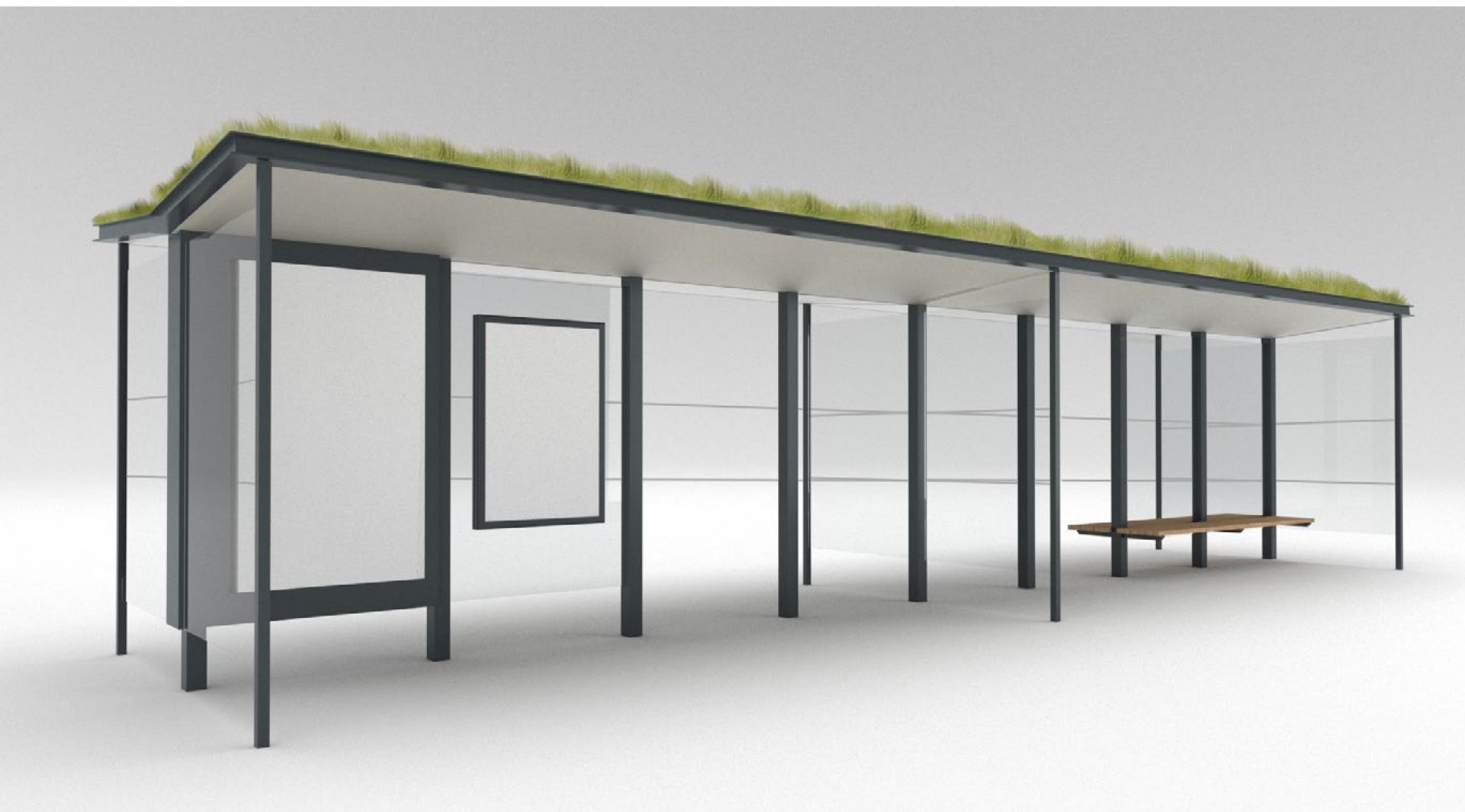
Pysäkin erityispiirteenä on viherkatto. Katto on kallistettu n. 5 astetta, jolloin viheraihe näkyy myös katutilaan. Viherkatto toteutetaan kaikkiin pysäkkeihin.

Katoksen muotoilussa on huomioitu pysäkkien sähköistyksen tarpeet. Katoksen päätyelementissä on mainosnäytön lisäksi tilaa sähkövedoille. Mainosnäytön /-taulun huolto tapahtuu kuten nykyisissäkin pysäkeissä. Aikataulunäyttö on varrella kiinni yhteiskäyttöpylväessä.

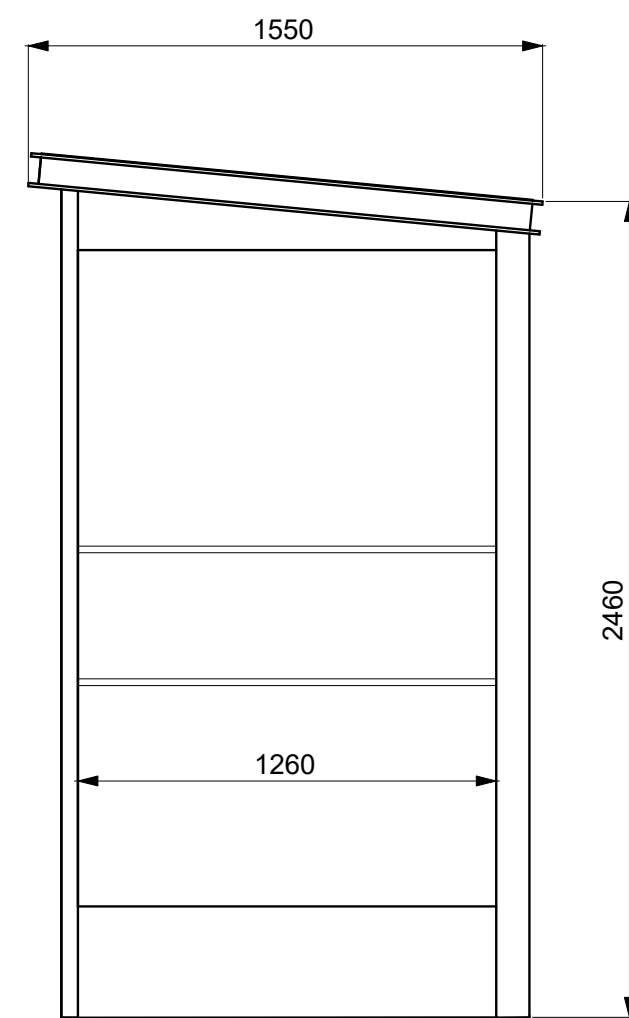
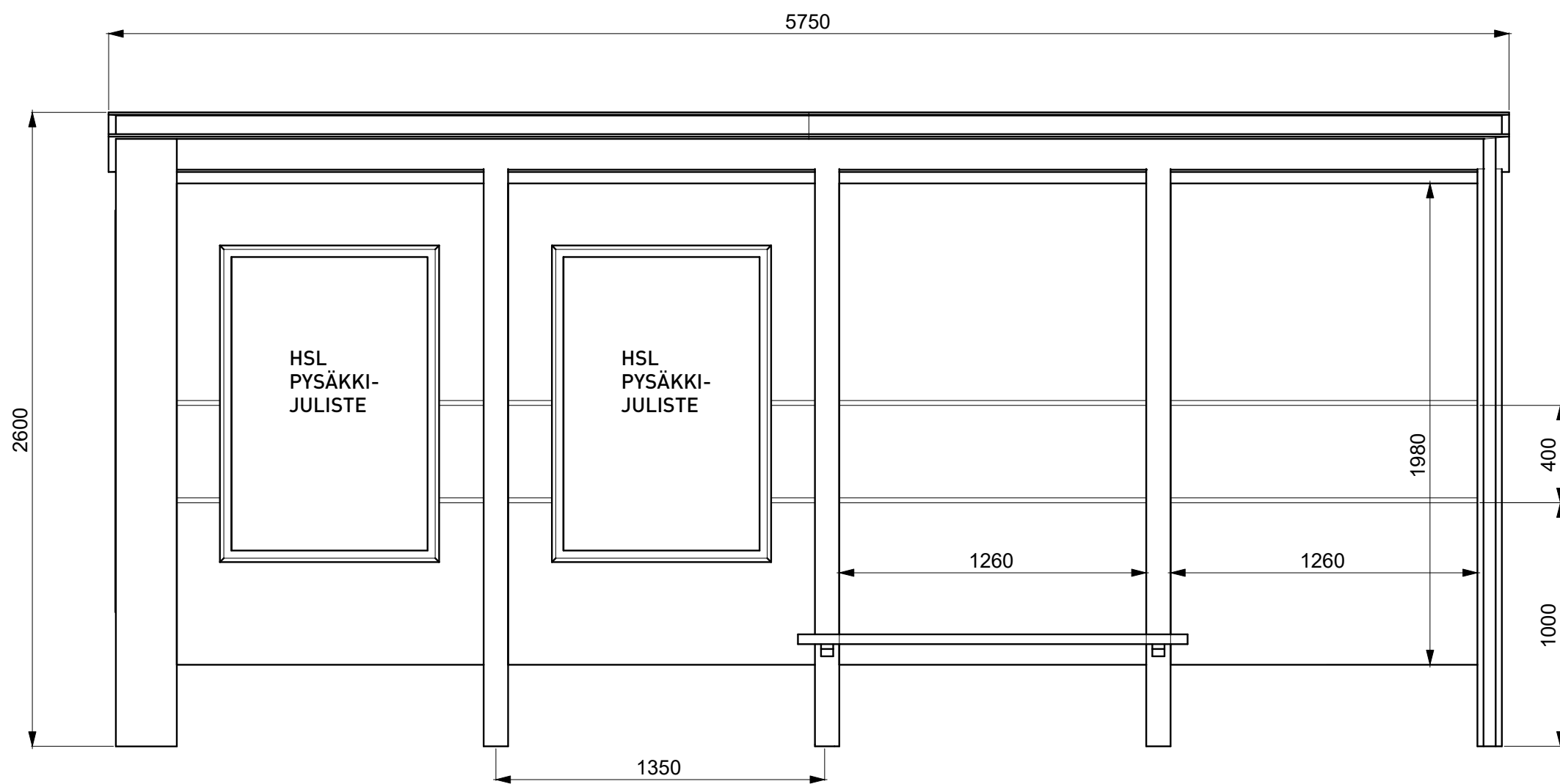

Kaksimoduulinen katos

Kaksipuoleinen katos

Pysäkkialueen ilmeen paikallinen variointi

Pysäkkialueen ilmeen paikallinen variointi on mahdollista. Pysäkkielementeistä kaide, lasiseinät tai pelkkä lasin huomioraita sekä sähkökaapit ovat sopivia taiteen tai muun kohdekohtaisen erikoissuunnittelun paikkoja. Taidetta voidaan toteuttaa digitaalisena mainostauluissa. Taiteeseen käytettävä aika liitetään osaksi mainoslaitesopimusta.

Pysäkeillä tulee kiinnittää huomiota visuaalisen kokonaisuuden hallintaan, koska erilaisia elementtejä (mm. tekniset laitteet, pysäkki-tunnukset, pysäkki-informaatio ja kalusteet) on paljon. Pysäkki-informaation tulee erottua selkeästi.

Urbaanin sydämen aluetyypin aukoiden yhteydessä oleville pysäkeille voidaan tuoda aukion elementtejä, kuten kiveyskuviointia, kalusteita tai erikoisvalaistusta.

Tikkurilan tunnelin suuaukoissa ja tunnelissa panostetaan arkkitehtisuunnitteluun ja valaistukseen.

3.5 OPASTEET

Opastuksen konsepti

Mobility Hub -selvityksessä, WSP 2020, on esitetty opastuksen tavoitteet ja konsepti. Konseptin kokoavana elementtinä on palvelun yhteyteen sijoitettava kuutio, jonka väri viestii palvelun sisällön.

Vantaan ratikan tavoitteena on tukea autotonta elämäntapaa sujuvilla matkaketjuilla ja keskittämällä palveluja keskeisille pysäkkialueille. Opastuksen näkökulmasta tämä tarkoittaa liikkumispalveluiden helppoa ja intuitiivista hahmotettavuutta. Tavoitteena on itseohjautuvuus minimimäärällä fyysisiä opasteita.

Pysäkkitunnukset ja muu pysäkki-informaatio (HSL)

Pysäkin nimi ja pikaraitiotien tunnusvärin käyttö: HSL määrittää yhdessä Vantaan kaupungin kanssa näiden osalta seudullisesti yhtenäiset periaatteet.

Opasteet

- Minimitaso: Opastus pysäkkialueelta kaupungin määrittämiin erikoiskohteisiin (esim. Heureka) tapahtuu (tavanomaisilla) kevyen liikenteen opasteilla
- Mobiiliopastaminen: tukee fyysisiä opasteita. HSL kehittää Reittiopasta opastavampaan ja moninaisia matkaketjuja tukevampaan suuntaan. Uusia mahdollisuuksia ovat mm. AR-sovellukset opastamisen tukena.

3.6 PYÖRÄPYSÄKÖINTI

Ratikkapysäkkien yhteyteen tuleva pyöräpysäköinti toteutetaan runkolukittavina telineinä ja pyöräpysäköinti on lähtökohtaisesti katettu.

Pyöräpysäköinnissä käytetään HKL:n pyöräpysäköinnin kalustemallistoa. Jatkosuunnittelussa voidaan tutkia mahdollisuutta lisätä katokseen viherkatto.

Jatkosuunnittelussa tarkastetaan katosten sijainnit. Jos katokset muodostavat näkemäesteen, toteutetaan pyörätelineet katoksettomina.

Katoksen takaseinään on mahdollista toteuttaa lasien väliin toteutettavaa grafiikkaa tai värejä.

Urbaani sydän ja kaupunkikäytävä, lasiseinäinen katos
kuva HKL/WSP

Arkiraitio, verkkoseinäinen katos
kuva HKL/WSP

3.7 KADUNKALUSTEET

Raidelinjan ilmeen luovat kalusteet ja varusteet ovat muotokieleltään moderneja ja pelkistettyjä sekä korkealaatuisia. Pelkistetty muotokieli toimii kontrastina runsaalle kasvilisuudelle ja toimii sekä urbaanissa että vehreämmässä ympäristössä.

Kalusteiden avulla luodaan yhtenäistä ilmettä koko linjalle ja voidaan myös ilmentää eri alueiden omia identiteettejä. Kalustemallien valinnassa kiinnitetään huomiota esteettömyyteen ja laadukkuuteen. Kalustemallien valinnassa sekä materiaalien ja pintakäsittelyjen laatumääryyksissä noudatetaan Vantaan kaupunkitilaohjetta.

Tämän sivun kuvissa on esitetty esimerkinomaisesti kuvia tuotteista, joita ratikkakäytävän kaduilla voitaisiin käyttää.

Istuimissa on selkänoja ja käsinojat.

URBAANI SYDÄN JA AUPUNKIKÄYTÄVÄ:
Istuin ja runko-osa ovat puupintaisia tai maalattuja.

ARKIRAITIO: teräspenkit

kuvat Lehtovuori

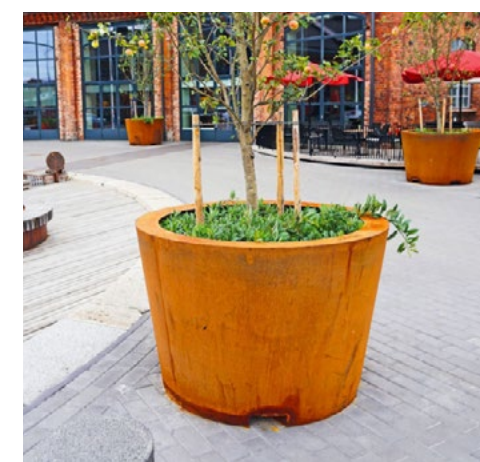
Puiden runkosuojat ovat maalattuja kaikilla alueilla. Runkosuojan kanssa käytetään maaritilää.

kuvat Kehätuote

Katuun asennetut pollarit ovat maalattuja ja niiden kiinnitys piilotetaan katupinnoitteen alle.

kuva Benkert Bänke

Istutusastian tulee olla vapaastiseisova, pinoutuva sekä siirreltävissä koneellisesti mm. trukkihaarukalla ja liinoilla. Astian tulee kestää koneellisesta siirrosta aiheutuvat kolhut. Paikallista ilmettä voidaan korostaa ruukun materiaalilla. Yläkuvassa corten-teräs, alakuvassa maalattu ruukku.

kuvat Streetlife

Paikallinen variointi kalusteissa

Paikallista ilmettä voidaan ilmentää erityisesti aukioilla ja alueiden keskustoissa erikoiskalusteiden tai persoonallisten kuviointien tai värin avulla. Erikoiskalusteilla voidaan ilmentää kohteen identiteettiä ja luoda paikan tuntua luomalla ”kiintopisteitä” huomiota herättävillä väreillä ja muodoilla.

Esimerkki erikoiskalusteesta: mmcitén Blocq-penkimallista on saatavilla ns. ”älymalleja” aurinkopaneeleilla ja latausominaisuuksilla. Tällainen erikoiskaluste voisi sopia esim. Aviapoliksen alueelle, kuva mmcité.

Esimerkki Blocq-tuoteperheen penkkien paikallisesta varioimisesta värin avulla, kuva mmcité.

Esimerkki paikallisesta variaatiosta: corten-teräksen käyttäminen istutusastiassa (Streetlife / Shrubtubs Square), kuva Streetlife.

Esimerkki taiteen liittämiseksi osaksi kaupunkikalusteita. Kuva mmcité.

Esimerkki erikoiskalusteesta: värikäs leikkimielinen pyöräteline, joka voisi sopia esim. Heurekan läheisyyteen (Vestre/Klip), kuva Vestre.

Esimerkki kohteeseen suunnitellusta leikittävästä veistosmaisesta kalusteesta: Skinny Playscape, Kalvebod Brygge Copenhagen, JDS Architects, kuva Playscapes.

3.8 ERIKOISVALAISTUKSEN MAHDOLLISUUKSIA

Erikoisvalaistus liittyy aluekokonaisuuksien suunnitteluun. Erikoisvalaistuksella korostetaan aukiotiloja tai rakenteita ja luodaan persoonallista tunnelmaa.

Viereisissä kuvissa on muutamia esimerkkejä luontevasta erikoisvalaistuksen toteutusmahdollisuuksista.

kuvat 1 ja 2

Gobotekniikan toteutuksia Vantaan Korsossa ja Kivistössä. Goboheittimeen voi asentaa laserleikatun teräslevyn läpi heijastetun kuvion tai lasiin painetun kuvan.

kuva 3

Lontoon puistoreitille on rakennettu keinu, johon on liitetty tunnelmallinen valaistus. Puistoreitin pilkullinen valaistus siivilöityy laserleikatun valaisinkuvun läpi.

kuva 4

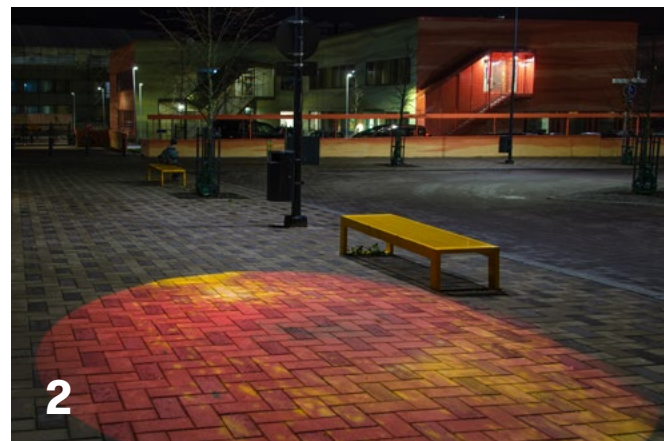
Sähköaseman viereen on rakennetun viheraiheen valaistus häivyttää ison pelkistetyn betonirakenteen mittakaavaa kaupunkitilassa.

kuva 5

Valaistus osana muureja tai istuimia luo kiinnostavia aiheita kävelijöiden mittakaavaan.

kuvat 6 ja 7

Päivänvaloa voi hyödyntää tehokkaasti käyttämällä seinärakenteissa läpikuultavia rakenteita tai painatusta. Sama teosaihe voidaan valaista pimeään aikaan.

kuvalähteet:
kuvat 1 - 2 WSP Finland Oy,
Pia Salmi ja Teemu Skogberg
kuvat 3 - 7 useat internetlähteet

4

KASVILLISUUS JA MAISEMARAKENTEET

4.1 KASVILLISUUS RAITEIDEN YHTEYDESSÄ

Puut sovitetaan yhteiskäyttöpylväiden väleihin niin, että puiden ja pylväiden väliin jää vähintään 3,5 m tilaa. Yksilajisia katupuurivistöjä suunnitellaan vain harkiten ja suositetaan puiden istuttamista ryhmiin, joissa voivat vaihdella myös eri lajit. Näin monipuolistetaan kaupunkiluontoa ja vahvistetaan visuaalista identiteettiä. Tasavälein istutettaessa puulajit voivat vaihdella samalla katuosuudella niin, että yksi päälaji säilyy, mutta sen sekaan istutetaan muutamaa eri lajia tasavälein. Vaihtelevuutta kasvillisuuteen raideosuuksilla luodaan lisäksi erikorkuisilla ja -lajisilla pensailta, perennoilla ja heinäkasveilla.

Katupuiksi valitaan lajeja, jotka soveltuvat koviin pintojen ympäröimille kasvupaikoille kantavaan ja rajoitettuun kasvualustaan.

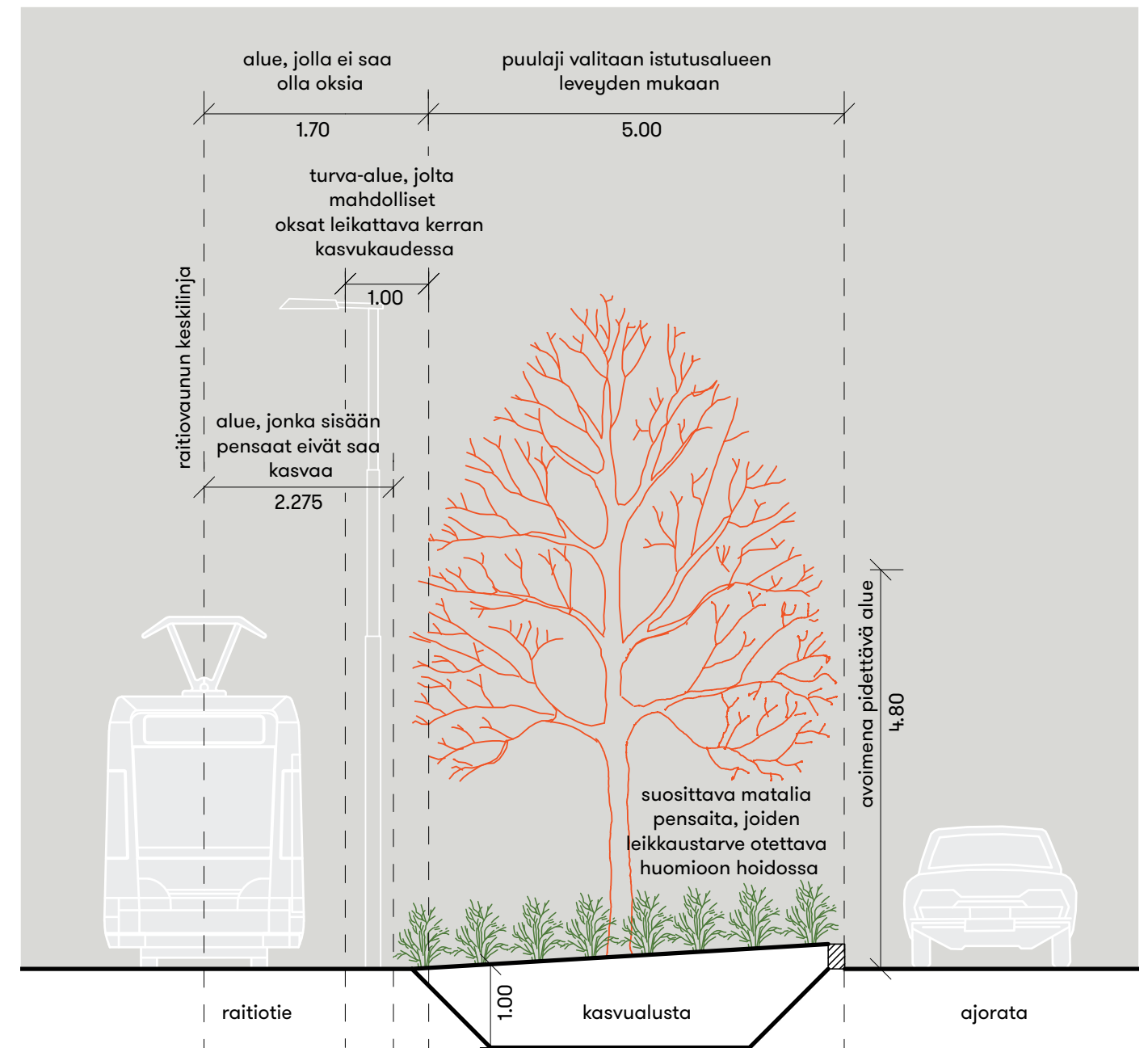
Puiden lehvästö ei saa tulla 2,70 m lähemmäksi raiteen keskiliinjaa. Raitiovaunulla on keskiliinjastaan 1,70 m levyinen virroittimen vaara-alue, johon puiden lehvästö ei saa koskaan kasvaa. Siihen lisätään 1,0 m työturvallisuusraja, johon kasvaneet oksat on kerran kasvukaudessa leikattava pois. Lisäksi oksastot pitää karsia metrin päähän pylväistä, kannatinvarsista ja vaijereista. Leikkuutyö tehdään aina ajolangan ollessa jännitteetön.

Kiskoille putoavat lehdet saattavat syksyllä aiheuttaa turvallisuusriskin erityisesti osuuk-silla, joiden pituuskaltevuus on yli 2% Näillä paikoilla puut tulee istuttaa mahdollisuuksien mukaan kauemmaksi kiskoista ja suosia kapeakasvuisia puulajeja sekä havupuita.

Pensaita tulee perennojen, niityn ja heinäkasvillisuuden lisäksi suosia istutuskaisioilla. Niiden etäisyys raitiotien keskiliinjasta tulee olla vähintään 2,275 m. Näkemäesteen luoman alijänniteriskin vuoksi pensaat eivät saa kasvaa liian korkeiksi. Siksi onkin valittava leikkausta kestäviä pensaslajeja ja huomioitava leikkaustarve hoidossa.

Kasvillisuuden tarkemmat määritykset löytyvät Vantaan kaupunkitilaohjeen korteista:

- niitty- ja nurmiverhoukset
- puut
- pensaat ja köynnökset
- perennat
- sipulikukat
- dynaamiset istutukset
- viherkatot

Periaatepoikkileikkauksen lähteet:
Tampereen kaupunki. 2020. Tampereen raitiotien suunnitteluohje, luonnos 4.6.2020
Sitowise. 2020. Raitiotiet ja puiden latvukset. Mitoitustutkielmia puista sijoitettuna lähelle raiteita. 23.4.2020. Kaisu Hynynen. Kokoussesitys.

4.2 ALUETYYPPIEN KASVILLISUUS

URBAANI SYDÄN

Dronning Eufemias Gate, kuva Dronninga Landskap

Urbani sydämen alueilla kasvilajivalikoima, kasvien määrä sekä niihin liittyvät maisemarakenteet ja hoidon intensiteetti ovat korkeimpia. Tiiviin kaupunkirakenteen vuoksi viherpinta-ala on pienempi kuin muilla aluetyypeillä, mutta kasvillisuudella korostetaan paikan tuntua ja luodaan urbaania vehreyttä. Monimuotoisuutta lisäävää kasvillisuutta suositetaan kaikilla aluetyypeillä, mutta urbanin sydämen aluetyypillä ratkaisut ovat korkeatasoisimpia ja innovatiivisia.

Istutukset ovat monipuolisia; maisemassa vaihtelevat puukujanteet, maisemapuut, köynnöspintaiset viherseinät sekä pensaat, perennat ja sipulikukat dynaamisina istutusryhminä. Monimuotoisuutta lisäävät rakenteet, kuten lahoppuut, viherkatot ja hyönteishotellit sovitetaan luontevaksi osaksi urbaania kaupunkitilaa. Viherkatot ovat reheviä ja niillä voi kasvaa maksaruohon lisäksi esimerkiksi niittyä tai eri heinälajeja.

Hulevedet käsitellään luonnonmukaisesti johtamalla ne kasvualustoille. Hulevesiaiheilla voidaan myös luoda keskeisille paikoille tunnusomaista ilmettä. Ne suunnitellaan lähellä raideliikennettä ja sen yhteydessä korkeatasoisesti, detaljeihin panostaen.

KAUPUNKIKÄYTÄVÄ

kuva Essi Ehrnrooth

Kaupunkikäytävillä voidaan käyttää vastaavaa kasvillisuutta kuin urbanin sydämen aluetyypillä, mutta kasvillisuus keskittetään harkittuihin paikkoihin pienempinä määrinä. Kasvillisuudeltaan monipuoliset istutukset ovat perusteltuja esimerkiksi pysäkkien läheisyydessä aukioilla, näkymäyhteyksien päätteenä ja keskeisten kevyen liikenteen reittien risteämäkohdissa. Muutoin kasvillisuus jäsentyy laajempina niitty- ja nurmipintoja ja puukujanteina pensaskasvillisuuden kanssa.

Monimuotoisuutta lisäävät rakenteet, esimerkiksi lahoppuut ja hyönteishotellit, sijaitsevat viherkatojen solmukohtissa. Viherkatoilla kasvaa helppohoitoista maksaruohoa, ja niiden kasvualusta on urbanin sydämen aluetyypin verrattuna ohuempi. Dynaamisia istutuksia suositetaan kaikilla aluetyypeillä.

Hulevesien syntyminen minimoidaan läpäisevillä pinnoilla. Hulevesirakenteet suunnitellaan yksityiskohtaisemmin vain pysäkki- ja aukioympäristöjen välittömässä läheisyydessä. Pääpaino on kuitenkin laajamittakaavaisissa, helppohoitosisissa huleveden hallintaratkaisuissa katualueen ulkopuolella.

ARKIRAITIO

kuva Essi Ehrnrooth

Arkiraition alueet jäsentyvät pääosin puu- ja pensasistutuksilla, isomittakaavaisella kasvillisuuden massoittelulla sekä nurmi- ja niittypinnoilla. Dynaamista kasvillisuutta suositetaan myös arkiraition alueilla, kohteen hoitotaso huomioiden. Kasvillisuuden hoitoluokka on arkiraition alueilla suurelta osin A3, harkituissa kohdissa A2.

Viherkatoilla kasvaa helppohoitoista maksaruohoa, ja niiden kasvualusta on urbanin sydämen aluetyypin verrattuna ohuempi.

Hulevesiaiheet ovat pääasiassa laajamittakaavaisia huleveden hallintaratkaisuja katualueen ulkopuolella uomissa, kosteikoissa ja viivytysaltaissa.

4.3 RATIKKALINJAN YHTEYTEEN SOVELTUVIA KASVILAJEJA

Raiteen varteen istutettavassa kasvillisuudessa huomioidaan erityisesti soveltuvuus liikennealueille, kasvutapa, kestävyys, näkemäalueiden mahdollistaminen sekä mesi- ja siitepölykasvien monipuolinen käyttö.

Puulajeina käytetään kaikkia Vantaan kaupungin sopimuspuita:

- metsävaahtera, *Acer platanoides*
- suomenpihlaja, *Sorbus hybrida*
- metsätammi, *Quercus robur*
- siivosenlehmus, *Tilia x vulgaris* 'Siivonen'
- isolehtilehmus, *Tilia platyphyllos* 'Fastigiata'

Lisäksi katupuiksi soveltuvia lajeja ovat esimerkiksi:

- hopeapihlaja, *Sorbus incana*
- otatammi, *Quercus palustris*
- loimaankoivu, *Betula pendula f. crispa*
- punavaahtera, *Acer rubrum*
- vuorijalava, *Ulmus glabra*
- pylväsvaahtera, *Acer platanoides* 'Fastigiata'
- pylväshieskoivu, *Betula pubescens* 'Columnaris'
- punasaarni, *Fraxinus pennsylvanica*

Pensaslajeina katutilassa voidaan käyttää esimerkiksi:

- kääpiökuusama, *Lonicera x xylosteoides* 'Clavey's Dwarf'
- nukkeruusu, *Rosa nitida*
- sinivatukka, *Rubus caesius*
- paljakkapaju, *Salix glauca var. callicarpaea* 'Haltia'
- verhoangervo, *Spiraea beauverdiana* 'Lummikki'
- tummakeijuangervo, *Spiraea japonica* 'Lilly'

Dynaamiset istutukset jäljittelevät monilajisille kasviyhdyskunnille luontaisia prosesseja. Niitä tulee suosia jokaisella aluetyypeillä niiden luonnonmukaisuuden ja helppohoitisuuden takia. Lisäksi keskeinen syy dynaamisille istutuksille on monilajisuus, joka lisää istutuksen pitkäkestoisuutta ja visuaalista vaihtelua. Dynaamisilla istutuksilla edistetään monimuotoisuutta, joka kasvattaa istutusten resilienssiä muuttuvissa ja äärevissä olosuhteissa. Kasvivalintojen lähtökohtana ovat aina paikalliset kasvupaikkatekijät sekä lajien yhteensopivuus, alla on lueteltuna vain yksittäisiä lajiesimerkkejä erilaisista **perenna- ja heinälajeista sekä sipulikasveista**:

Rakennekerros

- iisoppi, *Hyssopus officinalis*
- loistosalvia, *Salvia x superba*

Sesonkiteemakerros

- reunuspoimulehti, *Alchemilla erythropoda*
- isokonnantatar, *Bistorta officinalis*
- ketoneilikka, *Dianthus deltoides*
- mirrinminttu, *Nepeta x faassenii*

Maanpeittokerros

- hopeahärkki, *Cerastium tomentosum* 'Silberteppich'
- ahomansikka, *Fragaria vesca*
- rönsyleimu, *Phlox stolonifera*
- pääskynmaksaruoho, *Sedum kamtschaticum*
- kaukasianmaksaruoho, *Sedum spurium*
- tuoksukurjenpolvi, *Geranium macrorrhizum*

Täyttökerros

- kangasajuruoho, *Thymus serpyllum*
- mäkimeirami, *Origanum vulgare*
- idänsinililja, *Scilla siberica*

punavaahtera

siivosenlehmus

tummakeijuangervo

paljakkapaju

kangasajuruoho

hopeahärkki

tuoksukurjenpolvi

Lähteet:

Helsingin kaupunkikasviopas. 2020.
Vantaan kaupunkitilaohje. Puut. 2020.
Salovaara, Salla. 2019. Katujen kasvatit: Monilajiset kasviyhdyskunnat katuympäristön monimuotoistajana. Diplomityö. Aalto-yliopisto.
kuvat internetistä

4.4 VIHHERKATOT

Viherkattojen toteutuksesta ja huollosta lähetettiin kysely kolmelle maahantuojalle (EG-Trading/ Nordic Green roof, Viacon/ Veg Tech, Kerabit/ Sempergreen). Alla yhteenveto:

Pysäkkikatoksien ja sähkönsyöttöasemien viherkatot

Viherkaton tuomat erityispiirteet tulee huomioida pysäkkikatoksen ja sähkönsyöttöasemien jatkosuunnittelussa. Rakenteen tulee kestää viherkaton tuoma lisäpaino (maksaruohoviherkatto n. 50kg/m², niittykatto jopa >130kg/m²). Viherkattoa ei suositella tehtäväksi peltikatonle, vaan esim. viherkattobitumille tai pontatulle kosteudenkestävälle rakennuslevylle. Mikäli viherkatto on hyvin kalteva, sen vedenpito-ominaisuuksia tulee lisätä. Helsinkiin on toteutettu bussipysäkeille viherkattoja, toimittaja EG Trading.

Viherkattoihin voidaan yhdistää aurinkopaneeleja (nk. aurinkoviherkatto). Kasvillisuus viilentää kattoa, mikä hyödyttää aurinkopaneeleja sillä niiden teho laskee lämpötilan noustessa. Paneelien varjostus luo katolle erilaisia kasvuolosuhteita, mikä voi parhaimmillaan lisätä kasvillisuuden monimuotoisuutta.

Lajisto ja kerrosvahvuus:

Kunnossapidon kannalta helpoimpia viherkatokasveja ovat maksaruohot ja kuivan paikan perennat, sillä ne vaativat vähiten kastelua ja kitkemistä. Muita vaihtoehtoja ovat esim. perennakatto ja niittykatto, tarjolla on myös sekalajisia (esim. maksaruoho + niitty) viherkattoja. Maksaruohoviherkattoon voidaan

yhdistää korkeampia maksaruoholajeja tai kuivan paikan perennoja, jotka näkyvät paremmin pysäkin käyttäjälle. Katon kaltevuus edesauttaa kasvillisuuden näkymistä. Maksaruohokatoissa kerrosvahvuus vaihtelee 30 - 100 mm välillä riippuen toimittajasta. Niittykatoissa kerrosvahvuus on luokkaa 120 - 150 mm.

Kunnossapito:

Maksaruohoviherkatto: Asennuksen jälkeen ja hellejaksoilla osa toimittajista suosittelee parin viikon kastelua. EG Tradingin kokemuksen mukaan maksaruohoviherkatto selviää Helsingin meri-ilmastossa ilman kastelua. Erilaisilla vettä keräävillä alusrakenteilla/ varastoilla (kivivilla tms.) voidaan vähentää kastelun tarvetta ja alentaa huoltokustannuksia. 1-2 kertaa vuodessa tehdään tikkaiden tai nostimen avulla roskien poisto ja tuulen mukana tulleiden oksien/lehtien puhallus sekä vuosittain/ parin vuoden välein lannoitus. Maksaruohoviherkatossa kasvualusta on niin karu ja kasvusto niin tiivistä, että se itsessään vähentää rikkaruohojen elinmahdollisuutta. Jos lumikuormaa poistetaan, jätetään kasviston päälle n. 5 cm kerros lunta, jotta kasvillisuus ei vahingoitu. Niittykatto tai pelkkiä perennalajeja sisältävä katto vaatii enemmän kastelua ja rikkaruohojen säännöllistä kitkemistä. Niittykattoa pitää myös niittää.

Esimerkkihintoja:

Maksaruohoviherkatto: 55-70€/m²
Niittykatto: (kasvualusta ei sisälly hintaan)
n. 90,00 -100,00 EUR/m²

Viherkaton vedenpoisto toteutetaan suunnittelemalla kattoon rakenne, joka johtaa vedet kohti takatolppaa. Tolpan alaosassa on aukko, josta vesi ohjataan pysäkkialueen taakse.

4.5 KATUALUEILLE SOVELTUVIA KÖYNNÖKSIÄ

Viherseiniä toteutetaan kaikilla aluetyypeillä aukioilla, sähkönsyöttöasemien seinillä, köynnöspylväinä ja raiteen tukimuurirakenteissa köynnöksillä.

Köynnöspinnat tuovat raiteen varteen ja aukiotiloihin mielenkiintoista vaihtelua ja toimivat eliöstön ravinnonlähteenä sekä suoja- ja pesimapaikka. Lisäksi ne vaimentavat liikennealueilla melua ja tuulta, sitovat pölyä ja tasaavat paahteisilla alueilla ilman lämpötilaa. Rakennuksien ja muuripintojen köynnöstukirakenteisiin kiinnittyessään ne tasaavat lämpötilanvaihteluita ja johtavat lehdistöllään vesiä pois rakenteesta.

Köynnösisutusalueelle tulee varata raideympäristössä riittävästi tilaa; ne istutetaan vähintään 50 cm päähän sokkelista. Köynnösten kylvö- ja istutusalueen tulee olla vähintään 60 cm syvä. Köynnökset vaativat kuitenkin puita vähemmän kasvualustaa. Siten köynnöspylväitä on mahdollista käyttää ahtaissa paikoissa raiteen varrella.

Köynnöslajeja valittaessa tulee kiinnittää huomiota lajin kasvutapaan. Osa köynnöksistä on ns. itse kiipeäviä ja osa tukea tarvitsevia. Köynnökset joko kiertyvät tuen ympärille, kiinnittyvät siihen esim. kärhillä tai leviävät ja kiipeilevät vapaasti rakenteen lomassa. Lisäksi tulee huomioida pienilmasto; osa lajeista soveltuu varjoon, osa aurinkoon.

Alle on koottu luetellut ominaisuudet huomioon ottaen muutamia hyväksi todettuja monivuotisia köynnöslajeja:

- kelasköynnös, *Celastrus orbiculatus*
- kiinanlaikkuköynnös, *Actinidia kolomikta*
- lännenpiippuköynnös, *Aristolochia macrophylla* (pipranka)
- imukärhivilliini, *Parthenocissus quinquefolia*
- köynnöshortensia, *Hydrangea petiolaris*

kelasköynnös

imukärhivilliini

lännenpiippuköynnös

köynnöshortensia

kiinanlaikkuköynnös

Lähteet:
Kotipihan köynnökset (2008). Rätty, E.,
Taimistoviljelijät ry. InfraRYL 2020
kuvat internetistä

4.6 VIHHERSEINIIN JA -TUKIMUUREIHIN SOVELTUVIA KÖYNNÖSTEN KIINNITYSRATKAISUJA

Rakenteisiin ja rakennuksiin voidaan suunnitella erikseen verhoava metallirakenne pintaan, johon köynnökset kiinnittyvät. Monet puuvartiset köynnöslajit ovat erittäin voimakaskasvuisia. Suunnitellun tukirakenteen pitää siis kestää huomattavaa painoa ja kasvuvormaa.

Pystypintoihin voidaan myös kiinnittää köynnösten tukirakenteita valmistuotteina. Näitä toimittavat muun muassa Eg-Trading Oy, Vitreo Oy ja Envire Oy. Valmistuotteiden kestävyys ja mitoitus varmistetaan aina tilannekohtaisesti tuotteen maahantuojaalta rakennussuunnitelmavaiheessa. Köynnösten kasvutapa vaikuttaa valittavaan tukirakenteeseen. Vieressä on esitettyä joitakin matalan kustannuksen vaijeri- ja kiinnikeratkaisuja.

Jakob-köynnös vaijerit / Vitreo Oy

1. GreenTrellis

- Materiaalina ruostumaton teräs.
- Sopii isoihin, osittain pystypinnan peittäviin rakenteisiin.
- Kevyt rakenne, käy kaikille köynnöskasvityypeille ja kasvutavoille.

2. Webnet

- Materiaalina ruostumaton teräs.
- Sopii isoihin yhtenäisiin vihreisiin pystypintoihin.
- Sopii kärhien avulla kiipeäville ja vaijerin ympäri kiertyville köynnöksille.

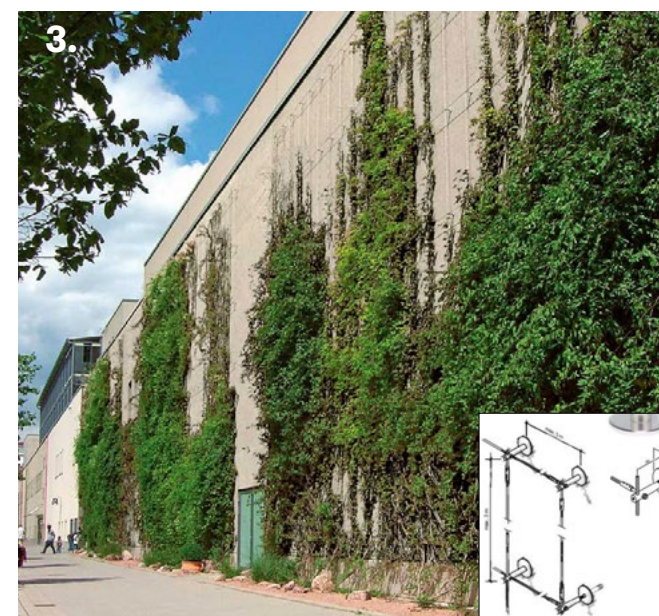
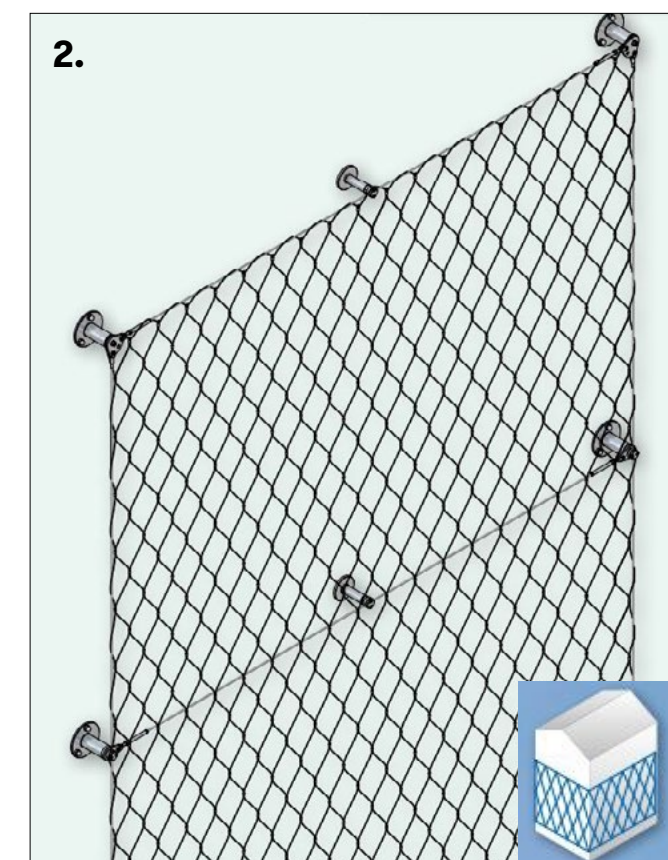
Brandmeier Begrünungstechnik -vaijerit / Eg-Trading Oy

3. Art 90

- Materiaalina ruostumaton teräs.
- Voidaan käyttää sekä vaaka- että pystysuunnassa
- Sopii kevyille köynnöksille ja isoille, korkeille pinnoille

4. Art 124

- Materiaalina ruostumaton teräs.
- Tankojen ja vaijerien avulla tuotteen saa kiinnitettyä eri suunnista ja luotua vaakasuoriakin pergolan kaltaisia köynnöspintoja
- Sopii hyvin esimerkiksi aukiotiloihin

4.7 TUKIMUURIT JA MELUAIDAT

Tukimuurit ja meluaidat suunnitellaan kohdekohtaisesti. Ratkaisuissa suositetaan puumateriaalia sekä köynnösten käyttämistä. Tukimuurit ja meluaidat ovat myös luontevia taiteen paikkoja, taideaiheilla voidaan korostaa paikallisuutta. Lisätietoja erilaisista köynnösseinäratkaisuista kohdissa 4.5 ja 4.6.

Tukimuurien suunnittelussa noudatetaan Vantaan kaupunkitilaohjetta:

Puurakenteiset tukimuurit

<http://vantaankaupunkitilaohje.fi/2019/09/20/muurit-ja-tukimuurit-betonirakenne/>

Luonnonkivitukimuurit

<http://vantaankaupunkitilaohje.fi/2019/09/20/muurit-ja-tukimuurit-luonnonkivirakenne/>

Betoniset tukimuurit

<http://vantaankaupunkitilaohje.fi/2019/09/22/muurit-ja-tukimuurit-puurakenne/>

Esimerkki puurimoitetusta meluaidasta (Versowood), kuva Versowood

Köynnösmuuri Vantaalla Pähkinärinteessä, kuva Pia Salmi

Esimerkki köynnösten käytöstä tukimuurissa, kuva Art-betoni Oy

5

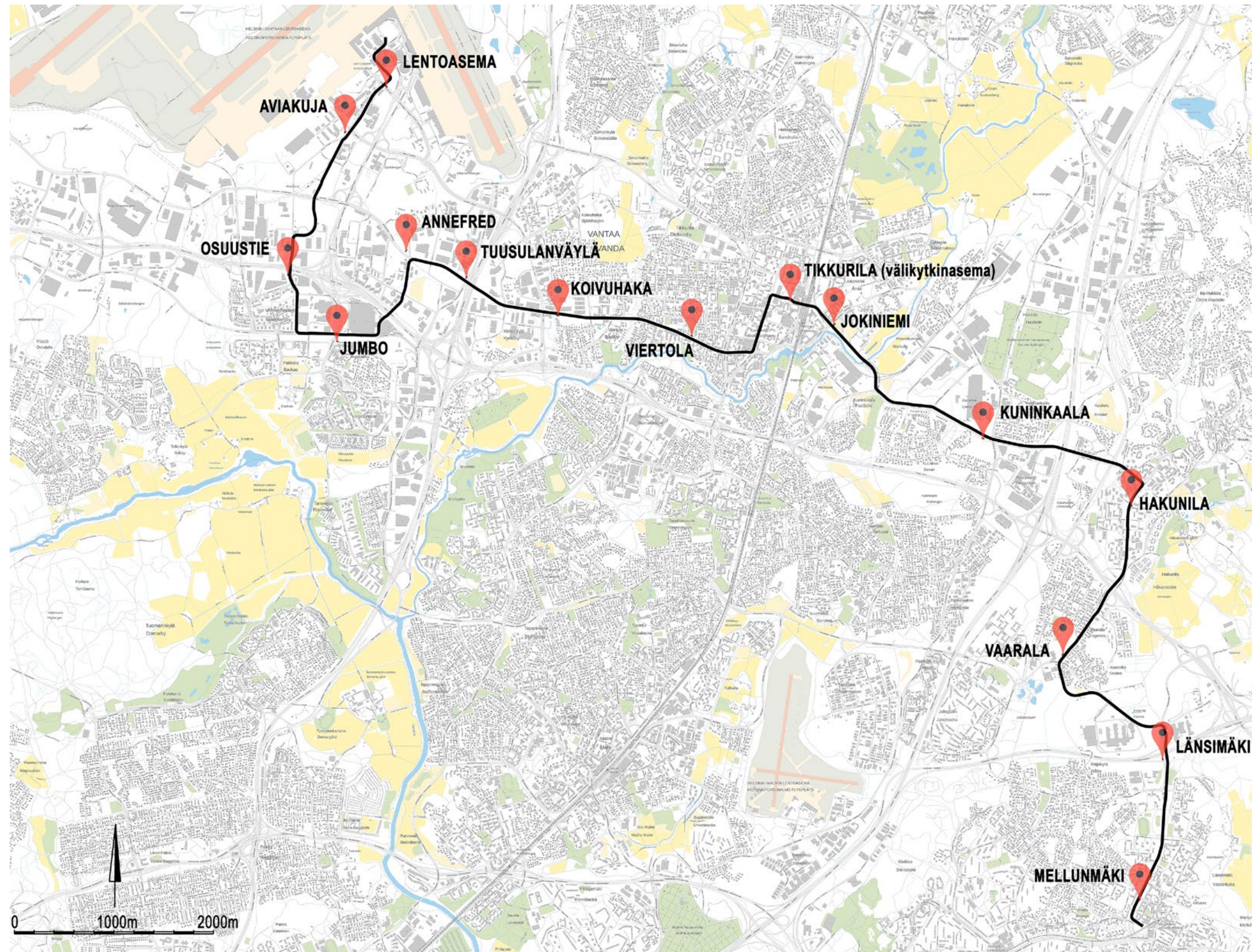
SÄHKÖNSYÖTTÖASEMAT

5.1 SÄHKÖNSYÖTTÖASEMIEN SIJAINNIT

Sähkönsyöttöasemien sijoituspaikat käytiin läpi yleissuunnitelmavaiheen sijoitusten pohjalta yhdessä Ratatekin kanssa maastotarkasteluna.

Tarkastelussa huomioitiin aseman sijoittuminen suhteessa rakennuksiin tai asema-kaavoissa esitettyihin tuleviin rakennuksiin. Lopulliset paikat käytiin läpi myös alueiden kaavoittajien kanssa.

Tuloksena on ehdotus sijoituspaikoista jatkosuunnittelua varten.

5.2 SÄHKÖNSYÖTTÖASEMIEN MITOITUKSEN TYYPPIRATKAISUJA

Sähkönsyöttöasemien suunnittelusta on laadittu Ratatekin toimesta erillinen raportti ”Vantaan ratikka, sähkönsyöttöasemat, tyyppiratkaisut. Raportti on liitteenä 2.

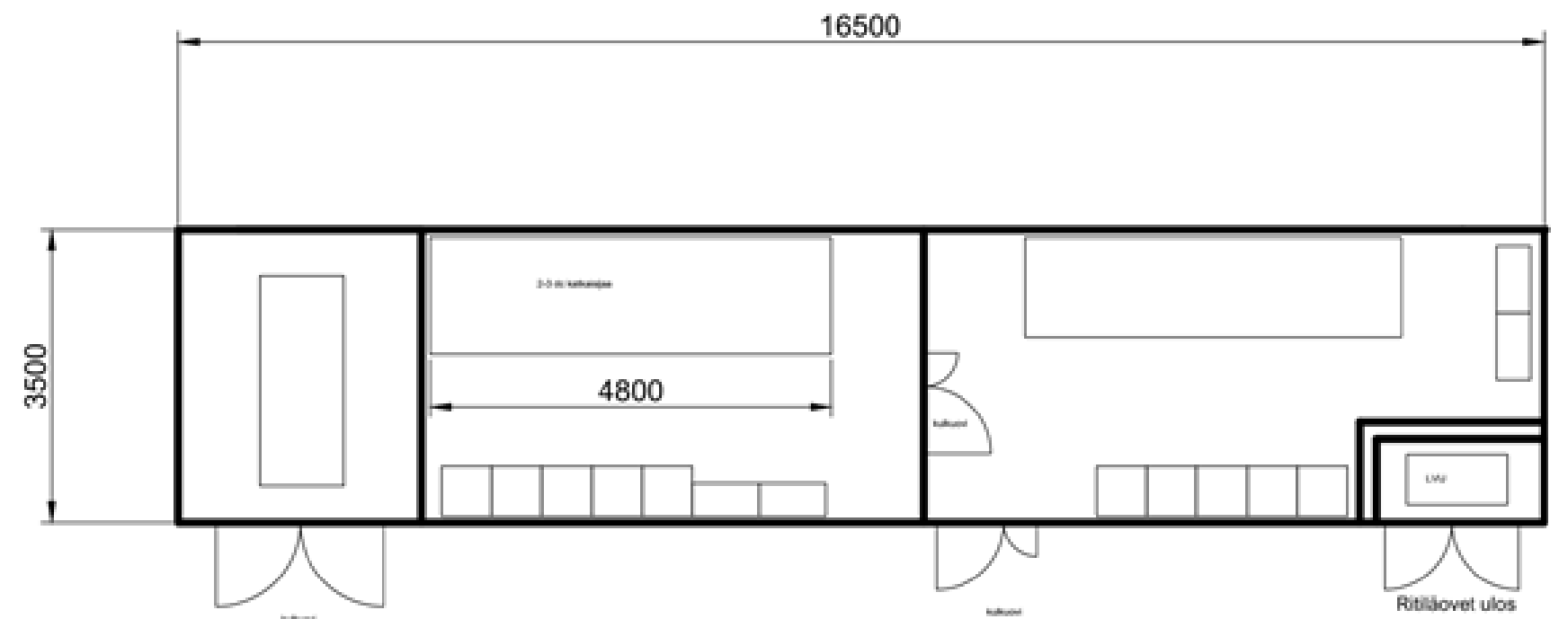
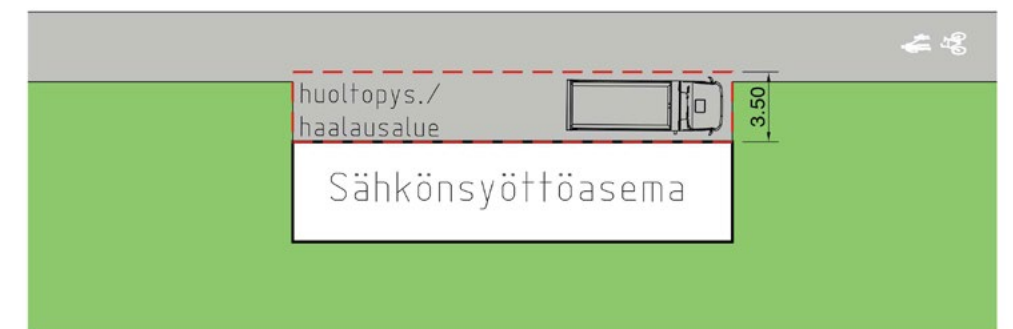
Raportissa kuvataan laitteiden mitoitus, asemien tilakokoa ja tilasuunnitelman vaihtoehtoja sekä kerrotaan reunaehdoista asemien sijoittamisesta osaksi rakennuksia.

Alla on esitetty kaksi tyyppiesimerkkiä mahdollisesta tilasuunnitelmasta erillisenä rakennuksena toteutettavaan sähkönsyöttöasemaan. Mitat ovat sisämitat, joihin lisätään ulkoerohousten mitoitus.

Sisätilan tilamoduuleita voidaan siirtää ja muokata.

Aseman yhteyteen tulee varmistaa ympäri-vuorokautinen huoltopysäköinnin mahdollisuus pakettiautolle.

Aseman viereen tulee päästä kuorma-autolla. Tämä tarve on rakentamisen yhteydessä ja harvoin tapahtuvissa huoltotoimissa. Kuorma-auton vaativa huoltoreitti ja tila tulee olla aina käytettävissä, mutta huollon ajankohta voidaan sopia esimerkiksi yöaikaan tehtäväksi. Vantaan ratikan varrelle suunnitellut paikat mahdollistavat molemmat huollon tilat.

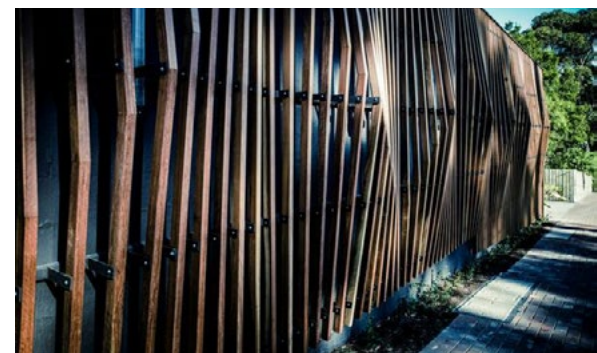
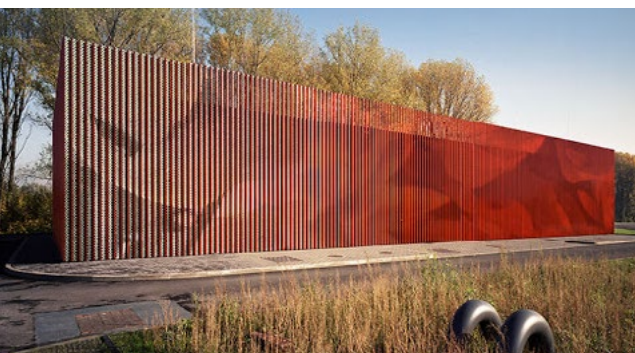

5.3 SÄHKÖNSYÖTTÖASEMIEN ARKKITEHTONISET MAHDOLLISUUDET

Sähkönsyöttöasemien ulkoverhouksia voi suunnitella hyvin vapaasti huomioiden aseman huollon ja ilmastoinnin reunaehdot. Julkisivumateriaaleissa voidaan myös tutkia kierrätettyjen materiaalien uusiokäyttöä.

Viereisissä mallinnuksissa on ideoita suorakaiteen mallisen sähkönsyöttöaseman verhoilun mahdollisuuksista. Aseman ilme on siis mahdollista sovittaa sijoitusympäristöönsä joko ympäristön tyyliä mukaillen tai erillisenä arkkitehtuurin tai taiteen teoksena.

Alla on valokuvia toteutetuista asemista maailmalla. Kuvat on otettu internetistä.

KIRJALLISUUSLÄHTEET

Helsingin kaupunkikasviopas. 2020. <http://kaupunkikasviopas.hel.fi/>

InfraRYL 2020

Kokkola, Päivi. 2019. Viherraidekoe: Paahde-, niitty- ja nurmilajien soveltuvuus raidealueiden monimuotoisuuden lisäämiseen. Opin- näytetyö. Hämeen ammattikorkeakoulu. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/266192/Kokkola_Paivi.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Räty, Ella. 2008. Kotipihan köynnökset. Taimis- toviljelijät ry.

Salovaara, Salla. 2019. Katujen kasvatit: Mo- nilajiset kasviyhdykunnat katu ympäristön monimuotoistajana. Diplomityö. Aalto-yli- opisto. Saatavissa: <https://aaltodoc.aalto.fi/handle/123456789/37967>

Sitowise. 2020. Raitiotiet ja puiden latvukset. Mitoitustutkielmia puista sijoitettuna lähelle raiteita. 23.4.2020. Kaisu Hynynen. Kokousesi- tys.

Tampereen kaupunki. 2020. Tampereen raitio- tien suunnitteluohje, luonnos 4.6.2020

Vantaan kaupunkitilaohje. 2020. Puut. <http://vantaankaupunkitilaohje.fi/2017/05/08/puut/>

LIITTEET

Liite 1

Vantaan ratikka, hiilijalanjälkiselvitys, WSP 2020

Liite 2

Vantaan ratikka, sähkönsyöttöasemat, tyyppiratkaisut Ratatek 2020

Liite 3

Sähkönsyöttöasemien sijoituskartta .jpeg WSP 2020.

Liite 4

Vantaan ratikka, ratajohdon periaatekuvat, Ratatek 2020

Liite 5

Vantaan ratikka, aluetyyppien päällysteet ja kiveykset, WSP 2020

VD/63/00.01.01.01/2021

HW/JI/AH/JT/TS

Uudistettu tieliikennelaki 729/2018 tuli voimaan 1. päivänä kesäkuuta 2020. Lain myötä kunta voi myöntää kotihoidon työntekijöille pysäköintiä helpottavia tunnuksia. Soveltamisohje määrittelee tarkemmin kotihoidon pysäköintitunnuksien myöntämisperusteet sekä käyttöehdot. Tunnuksen myöntämisestä esitetään perittäväksi 100 euron käsittelymaksu kaupunkiorganisaation ulkopuolisilta toimijoilta.

Kaupunginvaltuuston 14.12.2020 § 7 hyväksymän hallintosäännön mukaan kaupungininsinööri tai hänen määräämänsä myöntää sekä peruuttaa kotihoidon pysäköintitunnukset, teknisen lautakunnan hyväksymien linjausten mukaisesti. Hallintosäännön muutokset astuivat voimaan 1.1.2021.

Hyväksyttäväksi esitettävä soveltamisohje määrittelee kotihoidon pysäköintitunnuksien myöntämisperusteet sekä käyttöehdot. Sosiaali- ja terveystoimiala voi soveltamisohjeen lisäksi myös antaa omaa sisäistä tarkennettua ohjeistusta tunnuksien hakemiseen ja käyttöön.

Kotihoidon pysäköintitunnuksien käyttöönotto ja seuranta

Ensimmäiset tunnuksot sosiaali- ja terveystoimialan työntekijöille myönnettiin syksyllä 2020. Tunnuksia on myönnetty vuodenvaihteeseen mennessä yhteensä 64 kappaletta.

Kotihoidon pysäköintitunnuksien käyttökoulutuksen tarve todettiin tunnuksien myöntämisen yhteydessä. Ensimmäinen koulutus pidettiin Teams-sovelluksen välityksellä lokakuussa 2020. Kyseinen koulutustapahtuma nauhoitettiin, ja se voidaan toimittaa myös uusien tunnuksien saajille katsottavaksi. Myös pysäköintitunnuksien käyttöä koskevaa kirjallista ohjeistusta kehitetään käyttäjien toiveiden mukaisesti.

Vantaan kaupunki on kilpailuttanut pysäköinninvalvonnan uuden taustajärjestelmän vuoden 2020 aikana. Kilpailutuksen voittaneesta ohjelmistokokonaisuudesta on tarkoitus ottaa ensimmäisten osien joukossa käyttöön myös pysäköintitunnuksien hallinnointi. Uusi taustajärjestelmä mahdollistaa kotihoidon pysäköintitunnuksien tehostetun hallinnoinnin ja valvonnan entistä paremmin ja laajemmin.

Kotihoidon pysäköintitunnuksien käyttöä ja näihin liittyviä kokemuksia tullaan jatkossakin seuraamaan katujen ja puistojen palvelualueella.

Kotihoidon pysäköintitunnuksien käsittelymaksu

Kunta päättää, perii se kotihoidon pysäköintitunnuksen käsittelystä maksun. Tunnuksen maksullisuus mahdollisesti vähentää tunnuksen hakemista liian löyhin perustein.

Helsingin kaupunki on ottamassa käyttöön kertaluonteista 100 euron (alv 0 %) käsittelymaksua kotihoidon pysäköintitunnuksille. Pääkaupunkiseudun yhtenäisten käytäntöjen ylläpitämiseksi ja tunnusten myöntämisestä aiheutuvien kustannusten vuoksi vastaavanlaista maksua esitetään otettavaksi käyttöön myös Vantaalla. Käsittelymaksulla katettaisiin lupajärjestelmän perustamis-, kehittämis- ja ylläpitokustannuksia sekä tunnuksien myöntämisestä ja hallinnoinnista aiheutuvia henkilöstökuluja.

Vantaalla maksu perittäisiin ainoastaan yksityisiltä toimijoilta ja kuntayhtymiltä. Sen sijaan maksua ei perittäisi kaupunkiorganisaation sisäisiltä toimijoilta, koska tunnuksen myöntämisestä aiheutuvat kustannukset jäisivät joka tapauksessa kaupungin kannettavaksi.

Maksu koskisi tunnuksen koko voimassaoloaikaa. Maksu perittäisiin yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti samansuuruisena kaikilta yksityisiä palveluntoimittajia tai kuntayhtymiä edustavilta hakijoilta. Maksua ei palautettaisi, vaikka pysäköintitunnuksen käytön edellytykset päättyisivätkin kesken maksukauden.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 mukaan tekninen lautakunta vastaa liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä julkisen kaupunkitilan hallinnasta ja hoidosta ja kaupungin liikenneturvallisuustyöstä. Lisäksi Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 1 kohdan 4 mukaan tekninen lautakunta tehtäväalueellaan päättää toimialansa asiakas- ja muiden maksujen ja korvausten perusteista.

Tekninen lautakunta 13.1.2021 § 6

Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä liitteenä oleva kotihoidon pysäköintitunnuksien soveltamisohje, ja
- b) periä pysäköintitunnuksen myöntämisestä 100 euron (alv 0 %) kertaluonteinen käsittelymaksu yksityisiltä toimijoilta ja kuntayhtymiltä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupungininsinööri Henry Westlin selosti asiaa kokouksessa.

Teknisen lautakunnan puheenjohtaja Paula Lehmuskallio esitti, että päätösesityksen kohtaan b tehdään seuraava tekstilisäys (lisäys kursiivilla):

"b) periä pysäköintitunnuksen myöntämisestä 100 euron (alv 0 %) kertaluontoinen käsittelymaksu per enintään kolme ajoneuvoa yksityisiltä toimijoilta ja kuntayhtymiltä.

Teknisen lautakunnan puheenjohtaja Paula Lehmuskallio esitti, että päätösesitykseen lisätään uusi kohta c) *että tekninen lautakunta edellyttää riittävän laajaa tiedotusta asiasta.*

Päätös:

Päätettiin

- a) hyväksyä liitteenä oleva kotihoidon pysäköintitunnuksien soveltamisohje,
- b) periä pysäköintitunnuksen myöntämisestä 100 euron (alv 0 %) kertaluontoinen käsittelymaksu per enintään kolme ajoneuvoa yksityisiltä toimijoilta ja kuntayhtymiltä, ja
- c) että tekninen lautakunta edellyttää riittävän laajaa tiedotusta asiasta.

Liitteet:

- Luonnos kotihoidon pysäköintitunnuksien soveltamisohjeesta

Täytäntöönpano:

Kadut ja puistot

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436,
(etunimi. sukunimi[at]vantaa.fi)

5.1.2021

Pysäköintitunnuksen myöntämisperusteet

Kotihoidon pysäköintitunnuksien myöntäjä määrittää Vantaan kaupungin hallintosäännössä.

Kotihoidon pysäköintitunnus myönnetään tieliikennelain 729/2018 190 a § säädösten mukaisesti kunnan järjestämisvastuulla olevaa, asiakkaan kotona suoritettavaa:

1. sosiaalihoitolain (1301/2014) 19 §:ssä tarkoitettua kotipalvelun, 20 §:ssä tarkoitettua kotihoidon ja 21 §:ssä tarkoitettua asumispalvelun tehtävää varten;
2. terveydenhoitolain (1326/2010) 25 §:ssä tarkoitettua kotisairaanhoidon tehtävää varten;
3. vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987) tarkoitettua tehtävää varten;
4. kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tarkoitettua tehtävää varten.

Tunnus myönnetään kelpoisuusehdot täyttävälle hakijalle, yllä mainittujen kunnan järjestämisvastuulla olevien palveluiden tuottamiseen. Tunnus on voimassa kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella, kun tunnuksenhaltija suorittaa yllä mainittuja kunnan järjestämisvastuulla olevia tehtäviä.

Tunnusta hakevan on ilmoitettava tunnuksenhaltija, jonka tulee olla hakijan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö. Tunnus on ajoneuvokohtainen, ja se myönnetään ainoastaan liikennekäytössä oleville ajoneuvoille.

Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimialalla sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirillä (HUS-kuntayhtymä) on tieto palveluksessaan olevista työntekijöistä, sekä niistä yrityksistä ja yhdistyksistä, joilta kunta ostaa kotiin tarjottavia palveluita. Tunnukset myönnetään sosiaali- ja terveystoimialan tai HUS-kuntayhtymän hakemuksesta, jolloin varmistetaan, että tunnusta haetaan laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamiseen. Kaupunkiorganisaation sisäiset toimijat jättävät hakemukset salatulla sähköpostilla, muut toimijat jättävät hakemuksen kaupungin kirjaamoon.

Työntekijän tai tunnuksenhaltijan on viipymättä ilmoitettava kunnalle kaikista tunnuksen myöntämisen edellytyksissä tapahtuneista muutoksista.

Tunnuksen myöntämisestä peritään kulloinkin voimassa oleva, asiassa toimivaltaisen toimielimen päättämä käsittelymaksu.

5.1.2021

Tunnuksen voimassaolo

Tunnuksen voimassaolo määritetään hakemusta käsiteltäessä, kuitenkin enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Tunnuksen voimassaolo perutaan, jos:

- a) tunnuksen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty;
- b) työntekijä tai tunnuksenhaltija on toistuvasti tai vakavasti käyttänyt taikka antanut käyttää tunnusta tieliikennelain vastaisesti, eikä huomautuksen tai varoituksen antamista voida pitää riittävänä;
- c) työntekijä tai tunnuksenhaltija sitä pyytää.

Kun tunnuksen voimassaolo lakkaa, päättyy sen käyttöoikeus välittömästi.

Pysäköintitunnuksen käyttöehdot

Kotihoidon pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon saa pysäköidä kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella tieliikennelaissa 729/2018 säädetyllä tavalla, liikenteenohjauslaitteella osoitetusta kiellosta tai rajoituksesta huolimatta. Tunnus ei oikeuta pysäköintiin yksityisellä alueella, ellei tätä ole erikseen sallittu.

Tunnuksenhaltijan on pyynnöstä osoitettava tunnuksen myöntäjälle, pysäköinninvalvonnalle tai poliisille, että tunnusta on käytetty sen myöntämisperusteissa tarkoitettujen tehtävien yhteydessä.

Kaupunki toimittaa tunnuksenhaltijalle tulostettavan tunnuksen, joka on pysäköinnin ajaksi sijoitettava ajoneuvon tuulilasin sisäpuolelle näkyvälle paikalle siten, että se on ulkoapäin luettavissa.

Tunnuksen käyttäjä voidaan velvoittaa käyttämään kaupungin sähköistä valvontajärjestelmää, jos tällainen on käyttöön otettu. Tunnuksen käyttäjä voidaan myös velvoittaa ilmoittamaan järjestelmän kautta pysäköintitapahtumasta, jossa hyödynnetään kotihoidon pysäköintitunnusta.

7 §

Option käyttöönotto hankinnassa Rakennustekniset urheilu- ja viheraluerakennustyöt / HW

VD/7961/02.08.00.00/2017

HW/JK

Kaupunkiympäristön toimialalle tehtävät rakennustekniset urheilu- ja viheraluerakennustyöt on vuonna 2018 kilpailutettu ajalle 1.7.2018 - 30.6.2020 puitejärjestelyin. Puitesopimukseen on sisällynyt mahdollisuus jatkaa sopimuskautta kahdella vuoden mittaisella optiokaudella. Tekninen lautakunta on 15.1.2020 § 6 päättänyt jatkaa sopimuskautta ensimmäisellä vuoden optiokaudella ajalle 1.7.2020 - 30.6.2021. Esitetään puitesopimukseen sisältyvän toisen optiokauden ottamista käyttöön ja sopimuskauden jatkamista ajalle 1.7.2021 - 30.6.2022. Hankinnan arvoksi toisen optiokauden ajalta on arvioitu 1 300 000 euroa (alv 0 %).

Sovelletut oikeusohjeet: Laki julkisista hankinnoista, Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet, Vantaan kaupungin hallintosääntö.

Hankinnan kohteena on maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle tehtävät rakennustekniset urheilu- ja viheraluerakennustyöt tarjouspyynnössä sekä sen liitteissä esitetyllä tavalla.

Sopimuksen kesto on kaksi vuotta ja se on alkanut 1.7.2018. Sopimuskautta voidaan jatkaa kahdella yhden vuoden mittaisella optiokaudella (1 + 1). Tilaaja ilmoittaa option käyttöönottamisesta kuusi kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä.

Tekninen lautakunta 17.4.2018 § 9 on valinnut Vantaan kaupungin puitesopimustoimittajiksi etusijajärjestyksessä seuraavat toimittajat osa-alueittain:

Osa-alue 1, Rakennustekniset urheilu- ja viheraluerakennustyöt, arvo yli 60 000 € (alv 0 %)

1. Hyvinkään Tieluiska Oy
2. Jäämestarit Oy
3. VRJ Etelä-Suomi Oy

Osa-alue 2, Rakennustekniset urheilu- ja viheraluerakennustyöt, arvo 60 000 € ja alle (alv 0 %)

1. Hyvinkään Tieluiska Oy
2. Lassila Tikanoja Oyj
3. Jäämestarit Oy

Toimittajien kanssa allekirjoitettujen sopimusten mukaan tilaaja varaa mahdollisuuden jatkaa sopimuskautta kahdella yhden vuoden mittaisella optiokaudella (1+1).

Sopimuskautta on jatkettu teknisen lautakunnan 15.1.2020 § 6 päätöksellä ottamalla käyttöön ensimmäinen optiovuosi 1.7.2020-30.6.2021. Sopimuskautta jatketaan ottamalla käyttöön toinen optiovuosi. Toisen optiovuoden käyttöön ottamalla sopimus on voimassa 1.7.2021 – 30.6.2022.

Hankinnan arvo on arviolta 1 300 000 € (alv 0 %) toisen optiokauden ajalta.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 kohdan 7 mukaan tekninen lautakunta tehtäväalueellaan päättää toimintaansa liittyvistä palveluhankinnoista yli 1 miljoona euroa maksavien hankkeiden osalta ja urakalla teettämisestä yli 2 miljoonaa euroa maksavien hankkeiden osalta.

Tekninen lautakunta 13.1.2021 § 7

Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään

- a) jatkaa Rakennustekniset urheilu- ja viheraluerakennustyöt puitesopimusta aiemmin päätetyn etusijajärjestyksen mukaisesti nykyisillä ehdoilla ajalla 1.7.2021 – 30.6.2022
Osa-alue 1, Rakennustekniset urheilu- ja viheraluerakennustyöt, arvo yli 60 000 € (alv 0 %)
 - 1. Hyvinkään Tieluiska Oy
 - 2. Jäämestarit Oy
 - 3. VRJ Etelä-Suomi OyOsa-alue 2, Rakennustekniset urheilu- ja viheraluerakennustyöt, arvo 60 000 € ja alle (alv 0 %)
 - 1. Hyvinkään Tieluiska Oy
 - 2. Lassila Tikanoja Oyj
 - 3. Jäämestarit Oy
- b) todeta, että sopimus ei synny tällä päätöksellä vaan vasta myöhemmin tehtävällä erillisellä kirjallisella sopimuksella.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kadut ja puistot

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

rakennuspäällikkö Jaakko Koivunurmi, puh. 040 549 7599
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus Tekniselle lautakunnalle

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan tekniseltä lautakunnalta**, eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä

- lainmukaisuusperusteella, eli jos
 - päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
 - päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
 - päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

- tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä oikaisuvaatimukseen mukaan vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita oikaisuvaatimuksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, oikaisuvaatimuksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan tekninen lautakunta yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

Puhelin: (09) 8392 2184

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suoramääräyksessä

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suoramääräystä koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suoramääräyksestä jälki-ilmoituksen, mutta ei suoramääräystä koskevaa ilmoitusta, suoramääräystä koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suoramääräyksestä on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suoramääräyksestä ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suoramääräystä koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2050 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4100 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6140 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 510 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutoksenhakuohje 5. Valitus katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelmaa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6 Valitus postilaatikon paikkaa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15